

Bělohrad a druhá světová válka

6-9

Jirka Břízek a tuningová auta

10-11

Deset let prodejny ovoce a zelenina

14-15

Bělohradské listy

Časopis Bělohradu a okolí

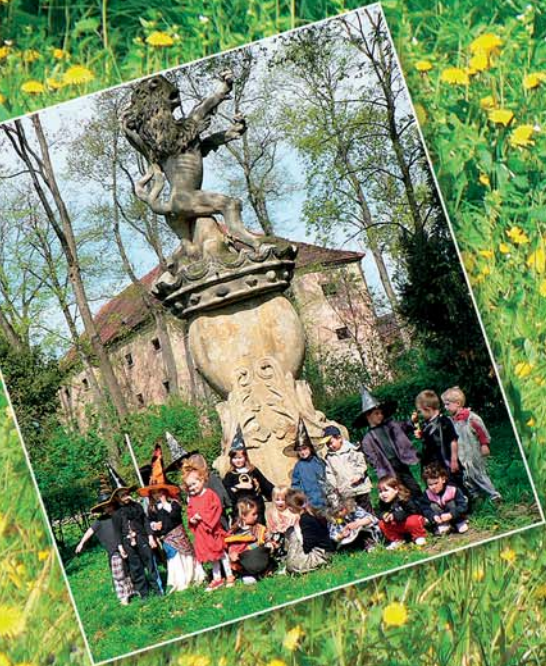
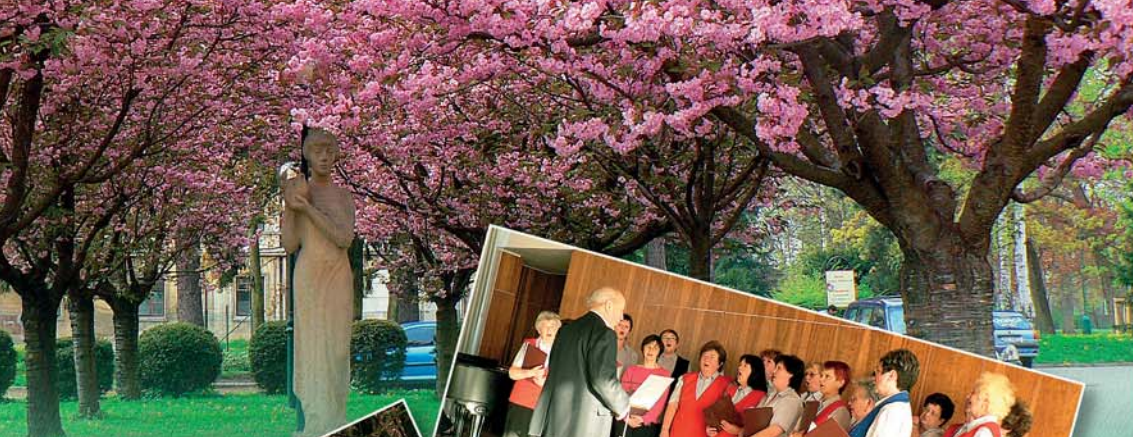
Vydáno 21. 5. 2010 • Ročník X • Cena 16,- Kč

3 / 2010

10. ročník

Objektivem Bělohradských listů

BĚLOHRADSKÉ LISTY

Časopis Bělohradu a okolí 3/2010

- 2 **OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 **FEJETON**
(STANISLAV RUDOLF)
- 4 **ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**
- 5 **STAROSTA ODPOVÍDÁ**
- 6-9 **BĚLOHRAD A DRUHÁ
SVĚTOVÁ VÁLKA**
(PAVEL ŠUBR)
- 10-11 **JIRKA BŘÍZEK
A TUNINGOVÁ AUTA**
(PAVEL ŠUBR)
- 12-13 **Z AUGEZDA DO DAKOTY**
(JOSEF ŠPŮR)
- 14-15 **DESET LET PRODEJNY
OVOCE A ZELENINA**
(ANTONIE VANIŠOVÁ)
- 16-17 **ROZHOVOR SE STAROSTOU
NOVÉ PAKY**
(LADISLAV STUHLÍK)
- 18 **Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ**
- 19 **UDÁLOSTI - ZAJÍMAVOSTI**
- 20-21 **PETERÁTOR**
(EDUARD ČELIŠ)
- 22 **ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY
PLK. JAROSLAVA LIŠKY**
**DĚTI MALOVALY VAJIČKA,
TÁTOVÉ PLETLI POMLÁZKY**
- 23 **ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY
PLK. JAROSLAVA LIŠKY**
(LADISLAV STUHLÍK,
VÁCLAV LEJDAR)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

STR. 1 ARCHIV MKS

OSVOBOZENÍ BĚLOHRADU RUDOU ARMÁDOU

STR. 24 LADISLAV STUHLÍK
OD BERTOLDKY KE ZVIČINĚ

**DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 25. 6. 2010**

Bělohradské listy
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Václav Lejdar, Josef ŠpŮr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
Adresa: **Město Lázně Bělohrad**
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad
Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,
Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

Ještě píšete?

Tak tuhle otázku mi klade v poslední době spousta lidí. Dokonce jsem ji několi-krát dostal i na sjezdu svých bývalých žáků, které jsem před 50 lety v bělohradské základní škole, tehdy se jí říkalo osmiletka, učil.

Okamžitě mi naskočí v hlavě pocit jisté neúplnosti této otázky. Oni mi vlastně chtěli říci: *Ještě píšeš, dědku?!* Ale jsou natolik zdvořilí, že se ovládnou a poslední slovo zamlčí. Jasně, že se z toho náhlého pocitu sžíravosti snažím dostat. A tak se pokusím v odpovědi o trapný žertík. „*Pišu,*“ potvrdím ochotně. „*Ale už jen velkými písmeny! A pletu si d a b!*“ Obvykle se tomu rozkošnému vtípku ale zasměju křečovitě jen sám. A možnou diskusi o své literární tvorbě převedu raději na naprosto spolehlivou otázku: „*A co vy? Co berete?!*“ Mám už totiž vyzkoušeno, že na tenhle háček se stoprocentně příslušníci nejen mé, ale i mladší generace, chytí a vyjmenují mi bez jediné chyby všechny léky, které jim v posledním měsíci lékař předepsal.

Ale stejně mě jejich, tak jednoduchá otázka, hluboce potrápí. Celou cestou domů o ní pak bolestivě přemýšlím. Snažím se najít její příčinu. Proč mě už obvykle z dálky zařazují mezi negramoty, nemakačenky a nefachčenky? Copak knížky mohou psát jen ti mladí?

Jak si to mám vysvětlit? Nu, třeba se zrovna vracejí z návštěvy místního multikina, kde shlédli americký film *Tahle země není pro staré!* Třeba mají šedý zákal a špatně vidí! Možná, že by potřebovali skla o několik dioptrií silnější...! Kruci, přece nepotkali někoho o berličkách, hnáty křivé, tvář vichřici podobná..., jak pravil kdysi básník. Raději rychle domů! Třeba tam najdu to správné řešení. Předám své ženě ty nejnütnější informace a bleskově zapadnu do koupelny.

Než se postavím před zrcadlo, abych provedl lustraci svého já, paměť mi přihraje další argument, proč bych ve svém věku, pokud osud nerozhodne, neměl psát a tím možná prospívat české literatuře. Nedávno jsem se například v denním tisku dočetl, že v jistých podnicích rychlého občerstvení mohou být u pultů, tedy mít optický kontakt se zákazníkem, jen mladí lidé do 26 let. Pak zapadnou dozadu do kuchyně a možná ještě dál. Nejspíš takový hamburger chutná líp, když nám ho zabalí do papíru nějaká sličná misska, než babka vševedka.

Tak a už se vidím v zrcadle nad umyvadlem. Protože mě nikdo kupodivu neruší, mohu si, jistě značně zkreslený obraz své oduševnělé tváře, důkladně prohlédnout. No, po pravdě řečeno, nic moc. Ale když si připomenu černobílé fotky klasiků české literatury, Nerudy, Čecha, Vrchlického a dalších, rozhodně je mi tento můj zrcadlový portrét daleko příjemnější. Pravda, vlasy už mám tak trochu doběla, pod bradou lalůček, zuby, tak ty už na nikoho raději necením...

Ale s tím by se snad dalo ještě něco dělat! Třeba zakoupit ten správný bulvární časopis, kde je podobných rad přehršel. Plastičtí chirurgové by si se mnou pak jistě poradili.

Takto změněn kráčel bych na příští náš sjezd pak ulicemi Bělohradu, kynul svým bývalým žákům, kteří by mě teď možná ani nepoznávali, a už zdaleka je zdravil: „*Bodry ben!*“ A stejně srdečně bych se choval v ordinaci svého psychiatra.

Stanislav Rudolf

Zeptali jsme se za vás

Policie České republiky

Ve středu 14. dubna jel v odpoledních hodinách neznámý řidič nezjištěným nákladním vozidlem ve směru od Lázní Bělohradu na Miletín. V daném úseku přešel v levotočivé zatáčce do protisměru, kde v tu dobu projížděl šestatřicetiletý řidič s nákladním vozidlem Tatra 815 s přívěsem, který ve snaze odvrátit čelní střet, najel vpravo, kde spadl do příkopu a částečně na plot a dřeviny v přilehlé zahradě. Neznámý řidič nezastavil a pokračoval v jízdě na Miletín. Ke zranění osob nedošlo. Alkohol u řidiče tatro byl na místě vyloučen dechovou zkouškou. Celková škoda byla vyčíslena na 70 tisíc korun.

V pátek 16. dubna kontrolovala v podvečerních hodinách policejní hlídka v Lázních Bělohradě osobní motorové vozidlo Škoda 120 s přívěsem, které řídil sedmadvacetiletý muž. Během kontroly vyšlo najevo, že není držitelem potřebného řidičského oprávnění. A nejen to. Policisté si „posvítíli“ i na vozidlo. V tomto případě mělo propadlou technickou kontrolu a navíc přívěsný vozík nebyl registrován v centrálním registru vozidel, a to i přesto, že takové registraci podléhá. Případ šetří muži zákona jako přestupek proti bezpečnosti a plynulosti v silničním provozu.

Dosud neznámý vandal řádl koncem dubna v Lázních Bělohradě, kde se terčem jeho útoku stalo osobní motorové vozidlo Peugeot 207, které bylo zaparkované na parkovišti v Zámecké ulici. U vozidla nejenže promáčkl přední dveře, ale navíc ho na několika místech poškrábal. Celková škoda byla vyčíslena na 15 tisíc korun. Po pachateli pátrají novopáčtí policisté, kteří případ šetří jako přečin poškození cizí věci.

Do ne zrovna příjemného rána se probudila v **pondělí 26. dubna** mladá žena v Lázních Bělohradě v Kostelní ulici. Nemohla totiž najít svoji kabelku, ve které měla finanční hotovost, osobní doklady a další písemnosti. I když celý dům, ve kterém bydlí se svým přítelem, prohledala, přesto ji nikde nenašla. Stejně dopadl i její partner, který pro změnu postrádal svoji příruční tašku. I on hledal, kde se dalo, ale bez úspěchu. Po chvíli přišli celé záhadě na kloub. Jejich dům totiž v noci, když spali, navštívil nevídaný host, který prohledal celé přízemí. Nakonec se zde zmocnil kabelky i pánské příruční tašky, které při útěku odhodil v zahradě. Pochopitelně bez peněz.

Hana Klečalová

POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE POLICIE

Stejně pocity prožíval i majitel rodného domu v ulici U Lva. I v tomto případě zloděj uvnitř kradl, když ostatní spali. V kuchyni nakonec odcizil několika tisíci korunou finanční hotovost a poté z místa zmizel. „Noční výlet“ mu vynesl téměř 50 tisíc korun. Po pachateli pátrají novopáčtí policisté, kteří případ šetří jako přečin krádeže.

Internetový obchod patří bezesporu k vymoženostem dnešní doby. Z tepla domova si tak lze zakoupit téměř vše, oblečením počínaje, přes nábytek a kosmetiku až po léky a další sortiment. Ne každý, kdo zboží prodává, je ovšem obchodník. Mnozí se za něj pouze vydávají a v okamžiku, kdy obdrží peníze za fiktivní zboží, přestanou se zákazníkem komunikovat. Podobnou zkušenost má i mladý muž z Novopacka, který si na jednom z portálů objednal tlakovou myčku na nádobí, kterou dle obchodních podmínek uhradil předem. Zboží, za které zaplatil 8.500 korun, však do současné doby neobdržel. Obchodník na jeho opakované dotazy a upomínky nereaguje a navíc jeho telefonní kontakt je nefunkční. Případ šetří novopáčtí policisté jako přečin podvodu.

K dopravní nehodě, při které nebyl naštěstí nikdo zraněn, došlo v pondělí 26. dubna dopoledne u Vřesníku. Čtyřicetiletý řidič osobního vozidla Mercedes 250 D zde vyjel mimo vozovku na louku, kde se zastavil až v meliorační strouze. Celkem banální dopravní nehoda měla nakonec zajímavé rozuzlení. Řidič měl totiž v dechu přes 3 promile alkoholu. Navíc spolu s ním cestoval i jeho pes, bernský salašnický, který měl o svého „páníčka“ velkou starost. V okamžiku, kdy se mu něco nelíbilo, začal hned vrčet. Po chvíli se přece jen uklidnil a nechal policisty pracovat. Vzhledem k tomu, že řidič na místě přišel o svůj řidičský průkaz, pochopili, že jsou na „konečné“ a že v další cestě už budou muset pokračovat po svých. Navíc řidič teď čelí podezření z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky, za což mu hrozí trest odnětí svobody až na jeden rok. Celková škoda byla vyčíslena na 1 tisíc korun.

Žvýkačkový fantom řádí v těchto dnech v Lázních Bělohradě. V jednom z obchodů nikým nezpozorován odcizil několik desítek balení žvýkačkové gumy v hodnotě nejméně 1.500 korun. Případ šetří policisté jako přestupek proti majetku.

Zastupitelstvo města na svém březnovém zasedání obdrželo informaci o zájmu Vaší firmy Asklepon vstoupit do projektu revitalizace bělohradského zámku. Můžete upřesnit, o jaké zařízení by se jednalo a kdy by mohla rekonstrukce zámku začít?

Jednou z opravdu mála smysluplných možností využití památek, jakou je zámek v Lázních Bělohradě, jsou sociální a medicínská zařízení. Proto se mi líbí idea udělat ze zámku léčebnu dlouhodobě nemocných kombinovanou s domovem pro seniory, kteří uvítají pomoc, kterou jim může areál poskytnout. Asi by si každý z nás přál v podobném prostředí jednou mít své blízké. Naším cílem není zařízení pro boháče, ale naopak, chceme získat místní klienty. Situaci místních pacientů znám dobře, moje manželka pochází z Lázní Bělohradu a pár kilometrů odsud jezdíme na chalupu. Vím také, jaká obtíž je nalézt některé třeba chirurgické a medicínské služby po uzavření nemocnice v Nové Pace a omezení Hořic. Lázně pro svůj rozvoj potřebují mít „v zádech“ zařízení schopné se kvalitně postarat o klienty, jejichž stav se náhle zhoršil. Klíčové je ale rozhodnutí zdravotních pojišťoven. Rehabilitačních a následných lůžek je obecný nedostatek. Zda padne volba právě na Lázně Bělohrad, nezávisí na nás, i když se o to snažíme. Jisté je, že bychom uměli takové zařízení vybudovat a provozovat. Tak rychle, jak vznikla koncepce a studie, jsme schopni pokračovat i nadále. Klíčová je tedy otázka, zda projekt získá politickou podporu. Bez ní je na přesný harmonogram stavby brzo. Snažíme se developerům pomáhat a máme zájem se v budoucnu na projektu podílet, ale rozhodnutí, bohužel, nezávisí na nás.

doc. MUDr. Roman Šmucler, CSc.

Asklepon Group - ředitel

Město Nová Paka chce využít lokality bývalého lomu nad obcí Hřídalec jako skládky odpadu. Je to pravda, a co k tomu město vede?

Město Nová Paka má záměr si pronajmout bývalý pískovcový lom ve Valdově. Ne však za účelem skládky komunálního odpadu. Bude se jednat o využití lomu pro přebytečnou zeminu a geologický materiál ze zemních prací. Vlastník lomu má letité problémy s černými skládkami v tomto prostoru a reaktivace snad pomůže věc vyřešit ku prospěchu všech.

Mgr. Josef Cogan,
starosta Nové Paky

Starosta odpovídá

Měli byste řešit havarijní stav domu v zatáčce na začátku Chotče. Část střechy a zdi už spadla a hrozí pád zbytku na projíždějící vozidla nebo dokonce chodce.

Choteč je samostatná obec a má svou samosprávu a starostu a jiné město nemůže a ani nesmí zasahovat do záležitostí jiné samosprávné obce. Věc proto řeší obec Choteč s příslušným stavebním úřadem, kterým je stavební úřad MěÚ Lázně Bělohrad. Jde o poměrně citlivou záležitost, neboť není jednoduché nařídít majiteli demolici objektu, v němž žije. Domnívám se však, že stavební úřad bude muset tento krok učinit, neboť nebezpečí zřícení zdi je značné. Případnou demolici by měl potom zajistit a hradit majitel objektu. Pokud ji neprovede, bude ji hradit ze svého rozpočtu město Lázně Bělohrad, neboť náš stavební úřad demolici nařídil, a zpětně bude město náklady na demolici vy-máhat na majiteli objektu.

Stále usilujete o stavbu přeložky, která je zbytečná a pomůže pouze lázním. Nebylo by rozumné použít tyto finanční prostředky raději na rekonstrukci domu v čele náměstí na městský úřad, na opravy ulic ve městě nebo nějakou jinou užitečnou věc?

Nedomnívám se, že přeložka je zbytečná a pomůže pouze lázním. Naopak jsem přesvědčen, že díky existenci lázní v našem městě chce kraj řešit dopravu v Bělohradě a odklonit ji z centra, což z řady důvodů pomůže celému městu a jeho dalšímu rozvoji (zklidnění centra města, vznik nových lokalit pro výstavbu, atd.). S finančními prostředky je to tak, že pokud Královéhradecký kraj získá územní rozhodnutí pro stavbu přeložky, požádá o dotaci z fondů EU. Tyto prostředky (cca 200 mil. Kč) jsou přísně účelově určeny pouze na tuto stavbu. Pokud kraj územní rozhodnutí nezíská, požádá o dotaci na stavbu nebo rekonstrukci jiných silnic a tam půjde dotace. V žádném případě není možné tyto prostředky použít jinak ve městě, město navíc ani nebude příjemcem případné dotace.

Slyšel jsem, že silnice na přeložce mají být prašné. Jak můžete prašné silnice povolit!

Dost se divím, že v dnešní době může někdo takovéto nesmyslné fámě uvěřit.

Nemohli byste zajistit pořádnou kontrolu, kteří psi znečišťují parky a ulice a jejich majitele trestat? A nechápu, proč musím platit poplatek ze psa, když náš pes je pouze na naší zahrádce a vůbec s ním nechodíme ven?

Kontrolu se snažíme provádět, není to však jednoduché. Mně se dokonce stalo, že majitel psa, jenž znečistil chodník, a kterého jsem slušně upozornil, aby exkrementy uklidil, se mě snažil fyzicky napadnout. Přesto kontrolu s pomocí fotoaparátu provádíme. Majitelé psů by ale sami měli být ohleduplní a exkrementy uklízet, sáčky od města dostávají.

Co se týče prominutí poplatku, tak poplatek neslouží jen k zajištění úklidu veřejných prostor, ale má i funkci regulační, takže jeho výše by měla třeba omezit počet psů v husté zástavbě v centrech měst a na sídlišťích. Z poplatku hradíme také školení pracovníka, který provádí odchyt psů, vysoký je rovněž poplatek, pokud odchyceného psa umístíme do útulku, náklady jsou i s provozem dočasně umístěných psů v kotcích v areálu technických služeb do doby, než se najde majitel odchyceného psa. A už se nám stalo, že byl ve městě odchycen pes, jehož majitel předtím tvrdil, že ho má jen doma na zahrádce a nechápe, proč by měl platit poplatek.

Chápu omezení četnosti svozu popelnic ve městě z ekonomických důvodů. Nemělo by se ale při přidělování svozových známek přihlídnout také k tomu, jestli člověk topí pevnými palivy? Takový člověk má mnohem více odpadu než ten, který topí třeba plynem.

Najít úplně spravedlivý systém není jednoduché. Nejlepší by bylo, aby si každý objednal četnost svozů podle potřeby a podle toho také platil. Ale tento systém byl uplatněn v minulosti a neustále jsme se potýkali s černými skládkami, pytlí odpadu po příkopech a v lesích, atd. Při kontrolách likvidace odpadu pak řada lidí tvrdila, že žádný odpad nemá (dokonce i ti, kteří topí pevnými palivy!). Proto byl celostátně zaveden systém s jednotným poplatkem, jehož maximální výše ale dnes už nepokrývá náklady, které má obec s likvidací odpadu. Už jsem v minulých číslech BL psal, že čtrnáctidenní odvoz popelnice stojí 1 087,- Kč, ale poplatník zaplatí 500,- Kč a navíc odevzdává nebezpečný odpad, plasty či využívá sběrný dvůr, takže skutečné náklady jsou ještě podstatně vyšší. Přitom občané vyžadovali stále větší počet známek na popelnice, takže rada a zastupitelstvo města přijaly pro rok 2010 pravidla pro přidělování těchto svozových známek.

Chápu problém těch, kteří topí pevnými palivy či potřebují různý hygienický materiál. Ve vyhlášce máme uvedeno, že při

větším množství odpadu je možné tento odevzdávat do sběrného dvora. Vím ale, že pro některé především starší občany je to problém. Asi musí pomoci jakási rodinná či sousedská solidarita.

Volali mně také další občané, že bychom měli přihlídnout třeba k počtu vnučat, která, když přijedou na prázdniny, tak vytvoří plno odpadu, či k velikosti zahrady a tím množství posekané trávy. Tráva přitom do popelnice nepatří a měla by se odevzdávat přímo do sběrného dvora nebo kompostovat a pro odpad, který vyprodukuje vnučata, by si měli koupit pytle.

Zastupitelstvo města jednalo o možnosti zveřejnit jména těch, kteří nechtějí prodat pozemky na výstavbu přeložky silnic případně nechtějí s městem o výkupu vůbec jednat. Budou tato jména zveřejněna? Občané by měli vědět, kdo brání rozvoji města.

Zastupitelstvo města skutečně schválilo zveřejnění jmen majitelů pozemků na trase přeložky silnic, kteří je nechtějí prodat nebo s městem odmítají jednat. Právní zástupce města potvrdil možnost tohoto zveřejnění. Chtěl bych tímto poděkovat všem majitelům, kteří podepsali s městem smlouvu o výkupu pozemků za 150,- Kč/m². Domnívám se, že jde o velice solidní cenu za ornou půdu, navíc se majitelům výrazně zhodnotí okolní pozemky, které budou do budoucna určitě využity pro výstavbu. Rada města zároveň rozhodla, že výkupní cenu v žádném případě nezvýšíme, s čímž někteří majitelé spekulují. Nejvíce mě mrzí, že několik majitelů pozemků odmítá s městem jednat a přitom nemají o přeložce, která by pomohla dalšímu rozvoji města a lázní (zklidnění centra města, vytvoření dalších lokalit pro výstavbu rodinných domů, atd.), ani základní informace, což neustále zjišťuji. Bohužel šance vyřešit dopravu v našem městě bude po ukončení možnosti čerpat finanční prostředky z fondů EU naprosto minimální.

Pavel Šubr, foto: autor

Bělohrad a druhá světová válka

V minulých dnech jsme si připomenuli již 65. výročí ukončení druhé světové války. Mnohé události z let 1939 až 1945 v našem městě jsou známé, mnohé se udržují v ústním podání, ale o dalších se příliš neví. Pojďme prolistovat kroniku města z tohoto období a připomenout si krušné období našich dějin, jak probíhalo v Lázních Bělohradě.

Začneme **1. květnem 1938**, Svátkem práce. Z tradičního dělnického svátku se stala všenárodní manifestace. Lidé všech vrstev a politického přesvědčení stanuli v jedné frontě. Ve velkém průvodu šli od lázní Lázeňskou ulicí na Masarykovo náměstí, aby manifestovali jednotu českého lidu. Na náměstí promluvil kapitán ruských legií František Sehnal. Byla to největší májová manifestace v Lázních Bělohradě.

21. května povolal prezident Beneš několik ročníků armády do zbraně. Od Hořic k Nové Pace projíždějí nákladní auta obsazená našimi vojáky, celé pohraničí se opevňuje. Z Bělohradu a okolí se mnoho dělníků a zemědělců zúčastnilo těchto opevňovacích prací, zejména v Krkonoších a v okolí Náchoda.

V **červnu a červenci** byl nařízen výcvik druhé zálohy 40 až 50 letých. Na 180 bývalých vojáků docházelo do cvičení, jež se konala vždy v sobotu odpoledne. Velitelem kursu byl učitel a záložní důstojník František Pařízek.

V **září** vzniklo středisko branné výchovy, jehož velitelem se stal František Sehnal. Z řad občanstva (hlavně hasičů) byly vytvořeny noční hlídky, které dozíraly na správné zatemňování oken a kontrolovaly podezřelá vozidla a osoby.

22. září byla vyhlášena všeobecná mobilizace, která se týkala záložníků do 40 let. Mezi obyvatelstvem byla rozšířena víra, že proti Německu nebudeme sami, že nám pomohou Francie, Anglie i slovanské Rusko. Také se věřilo, že válka nebude vzhledem k technickému pokroku trvat dlouho.

27. a 28. září se čekal útok Němců na české země. Nedošlo k němu, protože přišel Mnichov – zrada západních spojenců. Tam bylo **29. září** usneseno o nás bez nás, že celé naše pohraničí má být vydáno Německu. Zpráva o této zradě působila děsivě, nikdo to nečekal. Lidé plakali a armáda zahanbeně ustoupila z pohraničí.

Během října nastává útek českého obyvatelstva z pohraničí. Od 6. do 10. října přijíždí do našeho města mnoho Čechů, kteří jsou ubytováni v prázdných bytech nebo po vsích, ale i Němců, kteří prchají před Hitlerovým režimem. V jejich prospěch se pořádají peněžní sbírky.

28. říjen se na pokyn prezidenta vzpomínal v důstojném klidu, bez průvodů a hudby. A už jsme nemohli na Zvičinu, hranice Sudet byla za Peckou u Lhoty.

Přišel **15. března 1939**, zimní den sněhový. Po deváté hodině dopolední uviděl poprvé bělohradský občan na budově Lázeňského hotelu, kde měl úřadovny obecní úřad, červený prapor s bílým pruhem uprostřed a v něm černý hákový kříž, znak Hitlerovy německé říše. A vysvětlení: Hitler nedodržel usnesení mnichovské konference, zabírá ostatní české kraje a vyhláší tzv. protektorát.

Společenský život ve městě uvald, písemný styk samosprávy s úřady musel být veden v němčině, firemní označení musela být nejprve německy a pak teprve česky. Obrazy prezidentů Masaryka a Beneše byly ze škol a úřadů odstraněny a nahrazeny portrétem Emila Háchy. Svobodný tisk byl umlčen a noviny byly nahrazeny česky psanou německou propagandou. Z rozhlasových přijímačů byly odstraněny krátkovlnné spoje a kdo byl přistižen při poslouchání zahraničních zpráv, byl tvrdě potrestán. Biograf zůstal v činnosti, ale předváděl germánskou propagandu filmy z válečných front a portréty pohlavářů. Taneční zábavy byly zakázány a hostince

zely prázdnotou, neboť nebylo piva ani jiných obvyklých nápojů. Bylo také nařizováno vylepovat ve výlohách nálepky s velkým V (Victoria), velké dřevěné V bylo umístěno na vejčitých otvorech chrámové věže a navěšeno na drátech v křižovatkách ulic a náměstí.

Nejtragičtější byl osud židovského obyvatelstva. Židé nebyli pro Němce ani lidmi, vedla je k tomu touha po krvi a majetku Židů. V Bělohradě žilo asi 10 Židů, kteří se směli pohybovat jen v určitém okruhu a po 8. hodině večerní nesměli na ulici. Přitom mnozí z nich byli za první republiky platnými činiteli kulturního a politického života.

17. března 1939 přijela do Bělohradu německá policie, která kontrolovala, zda se odevzdávají zbraně, a současně byla rozpuštěna národní garda.

7. července bylo na rozkaz gestapa provedeno pátrání po autorech, kteří na skalním balvanu v lese Hůra vyryli mapu Československé republiky a do středu Čech vložili obrázek presidenta Beneše.

15. srpna přijel do Bělohradu poslanec Dr. Ladislav Rašín, syn bývalého ministra financí Dr. Aloise Rašína, a nalézá 6 týdnů úkryt před gestapem u vyslance Dr. Jana Jíny.

Sokolové brzy po vtrhnutí Němců do Čech sundali z budovy sokolovny a zakopali pamětní desku legionáře bratra Beneše. **1. září 1939** zatkl jičínské gestapo starostu bělohradského Sokola Josefa Pecha a vedoucího sokolského biografu Karla Lederera a plný týden je drželo společně s dalšími představiteli sokolstva ve vazbě u okresního soudu ve Vrchlábí, načež byli propuštěni (až na K. Lederera vzhledem k židovskému původu) pod pohrůžkou, že jsou odpovědní nejen za své, ale i za činy ostatních spoluobčanů. O velikonočních 1941 byla činnost bělohradské sokolské jednoty zastavena, jen biograf byli povinni nadále vést. Správa biografu byla ale svěřena Němci Emilu Bechtoldovi. Ani

Němečtí zajatci na bělohradském náměstí

Příjezd Rudé armády

zde nestačili tupohlaví Němci na český důvtip, neboť se našim lidem podařilo odvést na dluh sokolovny 70 tisíc korun tajně naskládaných. Sokolovnu využívali členové tzv. Hitlerjugend. Byla to mládež surová, bezohledná, s tesáky za opaskem ve vojenských formacích hulákající své písně a hesla. Tato mládež znesvěcovala místa určená pro výchovu k bratrství, demokracii a národní pospolitosti.

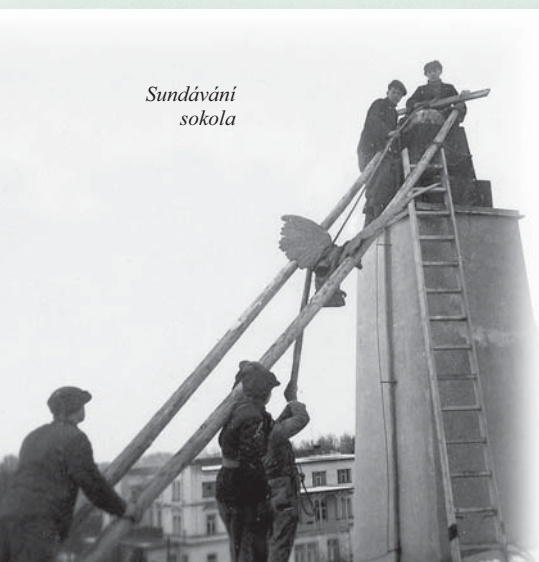
12. března 1940 byl jičínským gestapem zatčen přímo ve škole učitel František Pařízek pro přípravu odbojového hnutí. Byl odsouzen ke 3 letům káznice v trestním táboře v Griebo, odkud byl propuštěn 19. srpna 1943. Učitel Pařízek byl velitelem odbojové skupiny, do níž byli už od června 1939 zapojeni učitelé František Divíšek a František Fól, výpravčí Josef Čipera, poštovní úředník Bořek, vrchní četnický strážmistr Karel Ottel, dělníci Jan Vávra a Josef Seifert. Postupně byli získáváni další spolupracovníci tzv. systémem pětetek. Hnutí mělo název „Obrana národa“. Na četnické stanici byly schovány přílby, na půdě kostela kulometry, pušky a ruční granáty. Věděli o nich pouze manželé Sehnalovi, hrobník Šulc, řezník Lejdar a učitel Divíšek.

16. června 1940 byli zatčeni vyslanec Dr. Jan Jína, doc. Silaba, Dr. Fousek a továrník Vodseďálek z Libštátu. Díky veliteli četnické stanice Karlu Ottelovi mohli před vykonáním osobní prohlídky odložit usvědčující materiál a po 6 týdnech byli propuštěni.

V roce **1942** byla úředně rozpuštěna tělocvičná jednota Československého Orla v Lázních Bělohradě, gestapo zabavilo na faře veškeré písemnosti a peníze Orla, které nebyly nikdy navráceny.

Krušné období nastalo pro český národ po atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha. V Bělohradě byli **17. června 1942** zatčeni pražským gestapem za pomoc parašutistům připravujícím atentát Jan a Božena Vojtíškoví a jejich děti Jan, Adolf a Božena a Janova manželka Kristina. Společně s dělníkem Jaroslavem Trojánkem a snoubencem dcery Boženy byli deportováni do tábora Mauthausen

Sundávání sokola

Rudá armáda odjíždí z Bělohradu

a 24.10.1942 popraveni. Vojtíškoví byli horlivě činní ve veřejném životě, v divadle, Sokolu a sportu.

19. července 1942 byl zatčen gestapem ředitel měšťanské školy František Bílek, po věznění v Kartouzích a v Jičíně byl z důvodu onemocnění s pomocí českých lékařů propuštěn.

17. září 1942 byli zatčeni ředitel obecné školy František Sehnal s manželkou Boženou a převezeni do internačního tábora ve Svatobořicích. Jedním z důvodů bylo, že jejich syn Jiří uprchl do zahraničí, dalším odbojová činnost paní Sehnalové při kolportaci letáků.

V této době persekucí objevovaly se a tajně putovaly mezi osobami důvěryhodnými letáky, které věrně Čechy informovaly, co se děje v cizině, co je na frontách nového, apod. Obsahy těchto letáků působily jako posilující lék na mučenou duši českého člověka a odhalovaly tak aspoň kousek pravdy uprostřed německých lží. Obyvatelé Bělohradu se nikdy nesmířili s Mnichovem a s okupací. Věřili, že svět musí zvrhlý nacismus zastavit.

Počátkem roku 1945 občané bedlivě sledovali postup spojeneckých armád, anglo-americkou invazi do Německa a postup Rudé armády. V lednu prchají našim krajem němečtí uprchlíci ze Slezska s povozy taženými zvířaty i motorovými vozidly. Češi se k nim chovají nevděčně a lhostejně. Zcela jinak se ale dívají na proudy zajatců, většinou Rusů. České srdce by se s nimi rozdělilo o poslední. V té době se také

objevovali uprchlí zajatci. Byli poschováváni v příbytcích, ve chlévech, později k jaru v lesích. Bělohradské četnictvo úplně sabotuje nařízení k dopadení zajatců, naopak obyvatele v pomoci zajatcům podporuje.

14. února se na úbočí vrchu Horka u Hřidelce zřítilo americké bombardovací letadlo. Jelikož členové posádky, kteří se zachránili na padácích, neznali metody Němců, sami se jim přihlásili.

Městem také projížděly kolony německých vojáků. Nebyli to však Němci, ale Rusové, příslušníci skupiny generála Vlasova, přestrojení do německých uniform a v žoldu Němců.

Na jaře **1945** se konaly přípravy k vytvoření ilegálního národního výboru. Schůzek se účastnili mlynář Václav Kotyk, obchodník Antonín Kozel, František Stříbrný, Jan Vávra, městský duchovní František Pech, městský tajemník Procházka a učitel František Pařízek. Společně se záložními důstojníky Divíškem, Fólem, Noskem a Koubkem vypracovali plán organizace obrany státního majetku a velkých vojenských skladů německé armády. Pro převzetí skladů byli stanoveni velitelé – v Jínově továrně nadporučík Fól, v Goldschmidtově nadporučík Koubek. Velitelem celé vojenské akce byl ustanoven kapitán Sehnal, který se vrátil 13. dubna ze Svatobořic, a jeho zástupcem poručík Pařízek. Vlastenectví projevili také úředníci poštovního a telegrafního úřadu Brož, Číp a Špür, kteří dodávali zachycené tajné zprávy odbojovým skupinám. Pád Německa byl neodvratný, náš lid zdvíhal hlavu. Chvilé osvobození a odplaty se blížila.

3. května 1945 v ranních hodinách se konala poslední porada o obraně Bělohradu v bytě Heršálové v Lázeňské ulici. V tu chvíli došlo k povstání českého severovýchodu – Jilemnicka, Semilská, Železnobrodská i Nové Paky. Od Nové

Paky přijel ověněný a ozdobený vlak se zprávou, že je revoluce a svoboda. Lidé se radostně zdravili, vyvěšovali národní vlajky, zamazávali německá označení firm. Došlo k samovolnému zatýkání nenáviděných osob, které byly odvedeny do vězení v místnostech obecní strážnice v Lázeňském hotelu. V průběhu dne však byly propuštěny.

Skupina Koubkova a Fólůva se shromáždila na svých stanovištích, do obsazeného obecního úřadu přišli členové revolučního národního výboru Václav Kotyk, Josef Pech, Jan Stříbrný a další.

V Bělohradě bylo asi 80 dobře ozbrojených německých vojáků. Němci v Grandu zaujali obranné postavení a uzavřeli silnici na Miletín, další se vydali do Jínovy továrny a zajali jako rukojmí Chvalínu, který se jim o své vůli postavil a prohlásil se partyzánem. K jeho osvobození došlo druhého dne po odevzdání továrny do rukou packých revolucionářů, kteří za svítání hladce odzbrojili tamní slabou posádku, která se domnívala, že má proti sobě mohutného protivníka. Ostrahu továrny přijal Fól se svým oddílem. Goldschmidtova továrna byla předána Koubkovým lidem bez odporu.

Velitel bělohradské německé posádky se nemohl v noci dovolat svému nadřízenému do Jičína, proto tam vyslal auto, které však nedojelo. U Chotče bylo našimi lidmi zadrženo, jeden německý voják zabit pažbou ručnice, druhý zajat a třetí uprchnuvší zajat dodatečně v Bělohradě. Druhého dne ráno zahájili Němci ústup k Miletínu.

4. května ráno přišlo hlášení z Nové Paky, že povstání se likviduje a že se očekává příchod německého vojska. Před polednem se přiblížila k Bělohradu od Jičína silná německá jednotka. Cestu měla ale zatarasenou železničními vozy. Na Němce se střílelo, oni neodpověděli palbou, ale vzdali se. Nechtěli bojovat, prchali před SSmany a chtěli domů. Byli propuštěni, protože přišla zpráva, že se k Pace blíží skutečná trestní německá výprava.

Účastníci převratu se poschovávali nebo uprchli do lesů a odpoledne se pak skutečně objevila silná německá jednotka. Procházela po skupinkách ulicemi města a střílela do vzduchu i za lidmi. Obsadila opět vojenské sklady a hledala vůdce povstání Koubka. Někdo je uvedl na nesprávnou cestu k rolníku Jakoubkovi na Třetí stranu. Když zjistili omyl a vraceli se, spatřili za řekou v brance domu slečny Munzarové dělníka Mouchu. Ten neuposlechl rozkazu, aby zů-

stal stát, rychle se obrátil a chtěl utéci. Byl však smrtelně zasažen z německého automatu a vzápětí skončil. Němci vedení zrádcem Rychterou z Nového Bydžova, majitelem domu na Třetí straně, pokračovali v pátrání po udaných občanech, ale marně, a tak se ve večerních hodinách vrátili zpět. Správu města převzala opět správní komise, která se s velitelstvím posádky dohodla na zřízení pořádkové služby. Tento stav trval 5., 6. a 7. května.

5. května povstala k revoluci Praha a rozhlas volal o pomoc. To byl signál k boji celého národa, k zápasu posledního. Toho dne jezdily velké kolony německého vojska od Miletína k Jičínu. Šlo o části armády generála Schörnera, který měl hlavní stan v Josefově. Schörner se připravoval postavit poblíž Prahy postupující Rudé armádě, ale rychlým spádem událostí, výbuchem české revoluce a naprostým vítězstvím spojenců k tomu nedošlo.

V neděli **6. května** i u nás Němci kapitulovali. Zástupci přípravného národního výboru dohodli s částí německé posádky hlídající sklady v Jínově továrně, aby Němci opustili Bělohrad. Snahou bylo, aby nemohli zasáhnout do eventuelních dalších událostí. Odchod Němců chtěl ještě znemožnit ruský zajatec major Vorotnikov, který se s několika druhy a našimi lidmi ukrýval v Hůře a v Brtvi. Přišel však po jejich odchodu. Společně se svými lidmi později předal Jínovu továrnu Rudé armádě. Továrna Goldschmidtova, kde byl několikamilionový sklad vojenských věcí, přešla po několika týdnech opatrování revolučním národním výborem do rukou naší armády.

7. května dopoledne se konal pohřeb zastřeleného dělníka Mouchy. Za obec promluvil nad rakví Josef Pech a děkan P. J. Nosek. Po šesti letech mohli mluvit svobodně, volně.

V úterý **8. května** v 8.30 hodin převzal správu obce revoluční národní výbor (RNV). Z rukou zastupujícího předsedy správní komise ing. Ambrože převzal správu obce RNV v tomto složení: Václav Kotyk – předseda, Josef Pech – náměstek, František Sehnal – bezpečnost, Antonín Kozel – finance, Antonín Ulvr – zásobování, Josef Fejfar – obchod, František Stříbrný – elektrizace, Josef Seifert – školství, Jan Vávra – komunikace a hospodářství, Otto Novák – zdravotnictví, Josef Plášil – bezpečnostní služba, František Pařízek, Rudolf Pech a Ladislav Tůma – přísedící. Tímto okamžikem se píše nové dějiny naší obce. Vláda věcí našich se vrátila

do rukou našich. Nalezené a Němcům odebrané zbraně jsou zajištěny stejně jako německý majetek. Němci v obci jsou přikázáni k pracem na úklidu města.

9. května přicházejí do města oddíly anglických, amerických a jugoslávských zajatců, Všechny se podařilo u místních občanů ubytovat, RNV jim přiděluje zabavené kuřivo, konzervy, atd.

10. května odpoledne přijíždí tankový oddíl Rudé armády, která po vyčištění Krkonoš postupovala od Trutnova směrem na Prahu. Několik tisíc lidí se sešlo na náměstí vyzdobeném vlajkami. Schodiště Lázeňského hotelu bylo zaplněno členy RNV, zástupci úřadů a dívkami v národních krojích. Tankový oddíl přijíždějící od Horní Nové Vsi zde zastavil a jménem obce pozdravil osvoboditele kapitán ruských legií František Sehnal, který část proslovu pronesl v ruském jazyce. Za Rusy poděkovali dva důstojníci. Volání slávy, mávání praporek, klobouky a šátky, to vše poskytovalo obraz jedinečný. K večeru se Rusové vydali na další jízdu pozdravování obyvatelstvem.

Ještě před příjezdem Rudé armády došlo k tragické události. Z opojení dne vyjela skupina mladých lidí nákladním autem z obce, snad naproti Rusům. Nějaký partyzán snad z radosti či vlivem nápoje střelil ze samopalu do prázdna. Ve chvíli, kdy mu chtěl někdo zabránit ve střelbě, vyšla rána a zasáhla do hlavy Eduarda Jakoubka. Smrt hodného hochy byla o to tragičtější, že jeho otec se teprve nedávno vrátil z německého vězení v Rakousích, kde strávil 4 roky. Pohřeb se konal v neděli **14. května** a zúčastnily se ho tisíce lidí. Impozantního průvodu se zúčastnila i početná formace anglo-amerických zajatců, zatímco ostatní stáli čestný špalír na náměstí. Na přeplněném hřbitově se rozloučili s mrtvým za RNV Josef Pech, děkan J. Fr. Nosek a kamarád ze Šarovcovy Lhoty.

V období od **5. do 10. května** byli prchající němečtí vojáci podrobováni prohlídkám, byly jim odebírány zbraně, byly zadrženy i vozy s prádlem, šatstvem, obuví a zařízením bytovým. A vše odevzdáváno do prozatímního skladiště v Lázeňském hotelu. Odzbrojené německé oddíly v počtu 10 až 15 tisíc mužů byly odsunovány do Jičína. Část italských zajatců byla utábořena na hřišti u Bažantnice. Byla to podívaná na jejich vozíky tažené koňmi, na nichž byly upevněny italské vlajky. Vichr válečných událostí zavál i tyto děti slunné Itálie pod Kamennou Hůru.

Velkou roli sehrálo v květnových dnech, ale i v průběhu celé války, místní četnictvo. Jak zavolala Praha, nastoupili do služby jeho příslušníci Krejčí, Mánek, Forman, Krátký, Vondráček, Šimon, Štrepl, Lípa a Horníček a i bývalí strážmířtí Kuliš, Zakouřil a Šenfeld. Ti všichni se zúčastnili odzbrojování říšsko-německé branné moci.

Ve svých bytech pak ukrývali zajatce Karel Kraus ml., B. Ulvrová, Osvald Lelek, Bohuslav Dlab, Růžena Vinčálková, Božena Sehnalová, Josef Plášil a další.

Všem těm a mnoha dalším nejmenovaným patří i po 65 letech naše velké poděkování za zachování si čistého národního uvědomění, za organizování odboje proti nenáviděné fašistické a nacistické ideologii a za konečné vítězství nad hitlerovským Německem.

Dle výpisů z kroniky města zpracoval

Pavel Šubr, foto: archiv

Vítání osvoboditelů

Jirka Břízek a tuningová auta

„Už jsi viděl to vynikající auto Jirky Břízky?“ ptal se mě před několika roky malý synovec. Neviděl a docela mě to mrzí. Jeho tehdejší Ford Escort, kterému Jirka důvěrně říkal „Fialka“, musel být úžasný. Poznal jsem až Břízkův současný žlutý kabriolet Ford Escort, se kterým vyhrává tuningové soutěže po celé republice. Když jsme v redakční radě Bělohraďských listů vymysleli nové téma „Bělohraďáci a jejich koníčky“, hned mě napadl Jirka a jeho auta.

Jirka Břízek, mezi kamarády přezdívaný Gangal, se věnuje úpravám aut do tuningové podoby již téměř 10 let. „První auto jsem měl Opela Corsu. Upravoval jsem ho jen částečně, spíše jsem na tuningových srazích okukoval jiná auta a začal číst časopisy o těchto autech,“ vzpomíná na své tuningové začátky.

Dalším jeho autem byl právě Ford Escort 5. řady. Podle redaktorů časopisu Autosport & tuning nazývaný Borůvkový koktejl (Blueberry cocktail), podle Jirky „Fialka“. Auto z roku 1991 Jirka postupně 6 let upravoval a změnil ho k nepoznání. „Auto jsme rozebrali do posledního šroubku a s pomocí známých po okolí

dali zase do kupy. Nejvíce mě bavily úpravy interiéru a audia, uvědomoval jsem si ale, že se musím věnovat celkovému vzhledu auta včetně úprav kol, podvozku, atd.“

Fialka

Díky upravenému autu si rozhodně nemohl stěžovat na nedostatek zájmu veřejnosti. Escort obdržel vzhůru výklopné dveře, což se hned tak někde nevidí, také barva karoserie, připomínající borůvky se smetanou, přitahovala obdivovatele. Úprava auta byla ale prošípaná dalšími vychytávkami. Došlo ke zkrácení dveří o plných 25 cm, zmizely u nich zámky a zavařeny byly i trojúhelníky pod zrcátka. Centimetry ubrané na výšce dveří musely být přidány na prazích. Zážitkem proto bylo, když se posádka soukala z auta ven. Přední část auta potom tvořila individuálně modifikovaná maska bez znaku a nárazník vlastní výroby se třemi otvory nezvyklých tvarů. Změnil se i profil střechy, na kterém jste nenašli ani žlábký ani lišty. „Chtěl jsem, aby auto mělo plynulé křivky,“ vysvětluje úpravy Jirka. Provedl také přečalounění celého interiéru auta materiálem, který se používá k potahování reproduktorových systémů, tuningovou klasiku pak vytvořila sportovní sedadla z Opelu Corsa GSi přečalouněná mikroplyšem. Jirkův oblíbený audiosystém mu pomohla realizovat novopacká firma Rachot, reproduktory našly umístění v pečlivě ocalouněném kufru. Další úpravy na motoru, nápravách, výfukovém systému,

světlometech atd. byly především pro tuningové fajnšmekry.

Na tuningových srazech, které přibývaly jako houby po dešti, Jirka zjistil, že existují i různé soutěže, v nichž se hodnotí úpravy auta a jeho vzhled. Soutěží se začal zúčastňovat a v jeho pokoji postupně přibývaly poháry za umístění na stupních vítězů. Auto se ale nakonec před 3 roky rozhodl rozřezat a skončilo ve šrotu. „Musel bych pořídit novou karosérii a další věci a rozhodl jsem se radši postavit nové auto.“

Vzhledem k tomu, že mu ze starého auta zbyly některé věci, bylo jasné, že nové auto musí být také Ford Escort. Po delším pátrání objevil na internetu Ford Escort kabrio 7. řady z roku 1996. Na fotkách od německého majitele vypadalo auto k světu, horší ale byla realita, s níž byl Jirka konfrontován na místě. Escorta nakonec vzal na milost a koncem léta 2007 ho přivezl na podvalníku do Bělohradu. Zvětralý lak, potřhaná plátěná střecha, stopy koroze a další nedostatky se staly pro Jirku výzvou. Tradičně se zaměřil na plynulé křivky, takže na karosérii zmizely veškeré lišty a zámky. Lakování karosérie svěřil svému dvornímu lakýrníkovi Frankiemu a rozhodl se pro žlutě svítivou perleťovou metalízu, jakou se lakují motocykly Suzuki. Poničenou plátěnou střechu a interiéry svěřil čalouníkovi Pavlu Šatavovi z Hradce Králové,

který už má za sebou úpravy několika desítek tuningových aut. Originální sedačky dostaly nový potah z černé koženky v kombinaci s alcantarou a žlutými švy. V podobném stylu byl potažen volant, palubní deska, sloupky a laminátová zástavba na místě původních zadních sedaček. S audiozástavbou si Jirka – Gangal coby fanoušek autohifi opravdu vyhrál. Kompletní ozvučení kabrioletu pro něj bylo premiérou, přesto se nakonec úspěšně zdařilo, o čemž svědčí následující fotografie.

Reproduktory vpředu i vzadu jsou zdvojené kvůli absenci střechy. Pokud Gangal vyrazí na výlet s otevřenou střeškou, reprodukováná hudba se mísí s aerodynamickým hlukem a ztrácí se do volného prostoru. Proto musel přistoupit na naddimenzování příslušných komponentů. Reproktory jsou umístěny v ocelových kroužcích lakovaných do barvy auta a celek je nádherně sladěný do žlutočerné kombinace.

Kompletní očistou a přelakováním prošel i motor a podvozkové díly, vše opět ve žlutočerné kombinaci. Veškeré hadice a elektroinstalaci potáhl Jirka do žlutého flexo opletení. Sedmnáctipalcová kola z minulého Fordu Escort dostala též černý elox. Po 18 měsících tvrdé práce mohl Jirka v květnu 2009 se svým novým kabrioletem vyjet. A hned se objevily články v odborných časopisech, kde bylo kabrio nazváno Limonádový expres (Lemonade express).

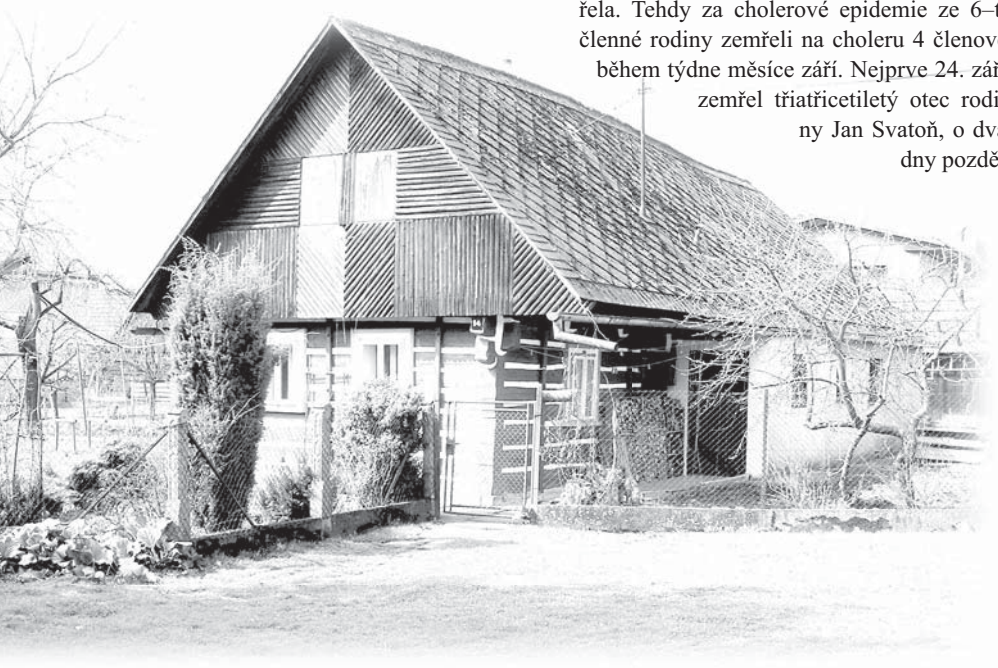
„Moje kabrio nyní více připomíná sériový model než „Fialka“. Snažil jsem se o kvalitnější a profesionálnější provedení všech úprav,“ vysvětluje Jirka s hrdým pohledem na své auto. Mezitím opět přibýlo tuningových srazů a i jejich účastníků. „Srazy jsou každý víkend od dubna do konce října a někdy jich je za víkend i několik. Začal se organizovat také Tuning cup, tedy dlouhodobá soutěž v hodnocení tuningových aut.“ A právě v této soutěži slavil v loňské sezoně velké úspěchy. Zúčastnil se všech 7 kol Tuning cupu a po základních kolech obsadil v kategorii Ford 1. místo. Ve finále na brněnském výstavišti potom skončil na stříbrné příčce. „Letos objedu pouze povinná kola, abych se dostal do finále. Chci si více užívat atmosféry menších srazů, srazy, kde je 30 000 aut jako třeba na hradeckém letišti, jsou pro mě moc velká masovka,“ dodává.

A na závěr otázka, co tento koníček stojí a kolik s autem najede ročně kilometrů? „O penězích nechci mluvit, každá „legrace“ něco stojí. S „Fialkou“ jsem za 5 let najel asi 10 tisíc kilometrů a kabrio? To si užívám daleko víc, když je hezky, není nic lepšího než pěkná krajina a slunce nad hlavou. Na závěr bych chtěl poděkovat všem, kteří mi během let pomáhali, hlavně panu Fišaroví a tátovi,“ uzavírá Jirka Břízek.

Pavel Šubr, foto: autor a archiv Jirky Břízky

Z Augezda do Dakoty

Svatojanský Újezd je starobydlou vesnicí Bělohradská, která ještě v polovině devatenáctého století byla v matrikách a jiných úředních listinách zapisována jako Augezd. Tehdy se psalo kurentem, tedy současně s jazykem, a právě odtud se se svojí rodinou do Ameriky vystěhoval **František Fejfar** (*1825). Byl rolníkem a plátníkem, pocházel z chalupy čp. 15 ve Vrchovině u Nové Paky a v r. 1849 se oženil s o čtyři roky mladší **Františkou Svatoňovou** (*1829). Nevěsta byla osiřelou dcerou půlstatníka Jana Svatoň z H. N. Vsi čp. 14, tedy z roubeného stavení, které nalezneme hned oproti bělohradské benzinové pumpě.

Chalupa čp. 14 na H. N. Vsi

Novomanželé po sňatku deset let žili ve Stavu na Jičínku a odtud se v září r. 1859 přistěhovali do Svatojanského Újezda. Pronajali si totiž půlstatek čp. 3, na němž pak hospodařili. Přistěhovali se i synem Františkem (*1853) a dcerou Annou Františkou (*1855), kteří se narodili ještě ve Stavu, a až zde v Újezdě se Fejfarovým narodily dcery Kristina Marie (*1859) a Kateřina (*1861), dále pak synové Josef (*1863) a Jiří (*1865). V Újezdě pak nejstarší z nich začali chodit do školy.

Příčinou emigrace byla válka v r. 1866 a cholera

V r. 1866 došlo k válce Rakouska s Pruskem a Bělohradsko bylo koncem června toho roku zavaleno k Hradci postupujícím pruským vojskem Labské armády. Mnoho obyvatel Sv. Újezda, tak jako i z jiných ves-

nic v okolí, ze strachu i s dobytčím uteklo do okolních lesů a lze proto předpokládat, že Fejfarovi jednali obdobně. Prusové na mnoha místech drancovali, odváželi seno, slámu, dobytek i potraviny, k obyvatelstvu se však, alespoň zde, nijak krutě nechovali. K rozhodující bitvě došlo 3. července u H. Králové a po ní tisíce zraněných vojáků obou stran bylo rozmístěno po mnoha vojenských lazaretech v kraji. Právě v nich se ponejprv objevila a následně i rozšířila cholera. Ta přerostla v cholеровou epidemii, která již v srpnu postihla Bělohradsko a i Sv. Újezd. Každodenně bylo i několik pohřbů. Hospodyně Františka Fejfarová měla s cholerou osobní, neblahou zkušenost z útlého dětství, kdy v r. 1832 byla svědkem neuvěřitelné tragedie rodiny, v níž vyrůstala, a kdy jako tříletá oboustranně osiřela. Tehdy za cholеровé epidemie ze 6–tí členné rodiny zemřeli na cholera 4 členové během týdne měsíce září. Nejprve 24. září zemřel třiatřicetiletý otec rodiny Jan Svatoň, o dva dny pozdě-

ji zemřela čtyřiatřicetiletá matka Františka Svatoňová. Tuto o den později, tedy 27. září, následovala sedmiletá dcera Anna a dne 30. září jako poslední zemřel šestiletý syn Josef. Z rodiny zůstal pouze nejstarší, tehdy devítiletý syn Jan, a nejmladší, skoro tříletá dcera – zmiňovaná Františka. Není proto divu, že důvodná obava o zdraví a život rodiny byla tou poslední kapkou, která přiměla rodinu Fejfarových, aby rozprodali vše co mohli a opustili Újezd s úmyslem vystěhovat se do Ameriky. Poslední čas před odjezdem pak strávili na Vrchovině a následujícího roku navždy opustili otčinu. Nikdy se již do Čech nevrátili.

Strasti plavba z Brém do Quebecu

Dne 7. června 1867 se celá rodina v německých Brémách nalodila na britskou pla-

chetnici Wilberforce směřující do Quebecu v Kanadě a spolu s 556 dalšími cestujícími vypluli na strastiplnou cestu přes moře. Jednou do lodi během bouře udeřil blesk a vypukl požár, který byl však záhy uhašen, během plavby z nakažené vody onemocněli někteří cestující a dokonce jich několik zemřelo. Mezi nimi i šestiletá dcera Kateřina Fejfarová (*11.4.1861, †1867), která tak jako ostatní zemřelá byla pohřbena do moře. Cesta byla dlouhá, neboť pohyb lodi závisel na síle a směru větru, a tak když zmučení cestující po době delší měsíce konečně spatřili zemi, všichni na palubě radostně jásali. 25. července 1867 se Fejfarovi vylodili v Quebecu v Kanadě a zdrželi se tam jen týden proto, že nemocná matka s dcerou Kristinou podstoupily v tamní nemocnici léčeni.

Z Kanady do států a do Dakoty

Z Quebecu vlakem přešli hranice do Spojených států, až dojeli do Chicaga na východní hranici státu Illinois. Odtud přešli napříč celým státem z východu na západ až na hranici do města Fultonu na břehu hraniční řeky Mississippi, kde se zdrželi jen přes zimu. Tam otec vydělával na obživu rodiny u farmářů, kterým vypomáhal na poli. Na jaře r. 1868 pak vypluli proti proudu řeky k severu do státu Wisconsin, kde se na jeden rok usadili v hraničním městě La Crosse. Otec stále pracoval ve snaze našetřit na vlastní kus půdy a zde se i narodila další dcera Marie (*1869). V r. 1869 se rodina rozdělila. Otec František s nejstarší, tehdy jen čtrnáctiletou dcerou Annou, se vydali na středozápad států s cílem nalézt místo, kde by se rodina mohla natrvalo usadit. Prošli převážně pěšky od východu k západu přes celý stát Iowa, ušli snad 500 - 600 km, než se dostali na území státu Nebrasky. Na cestě se setkali s dalšími početnými rodinami přistěhovalců, které s krytými vozy taženými spřeženími volů putovaly stejným směrem a za stejným cílem. Setkali se i s vystěhovanými Čechy jako byl Daniel Čáp, Alois Chládek, František Nedvěd a Josef Pechan. Nebraska nebylo to vhodné místo na usazení a tak František spolu s dalšími dne 4. července téhož roku překročil řeku Missouri tvořící severní hranici státu a na druhém břehu pak vstoupil na území dnešního státu Jižní Dakoty a do hraničního města Yanktonu. Tak jako i další přistěhovalci z Čech, našel zde František místo, kde se chtěl usadit a ve městě Yanktonu si nechal zaknihovat zábor půdy budoucí své usedlosti. Zaknihoval si 40 akrů půdy (něco přes 16 ha) nacházejících se u Lakeport, cca 15 km severozápadně od Yanktonu, a následně po železnici a říční lodi se otec s dcerou Annou šťastně vrátili do města La Crosse. Tam na ně v očekávání věci příštích čekal zbytek rodiny.

František a Františka Fejfarovi se synem Janem
(cca r. 1880)

Nový domov v Dakotě

Fejfarovi v La Crosse zůstali až do jara r. 1870 a za tu dobu vydělali dost na to, aby si mohli zakoupit krytý vůz a pár volů k cestě do svého nového domova, do Dakoty. Tam se celá rodina se vším svým majetkem naloženým na voze vydala a i dorazila. Otec rodiny za přispění všech členů vykopal ve svahu zemljanku se střechou z větví a drnů a v ní přečkali první zimu. Na jaře příštího roku již na svém postavil srub o třech místnostech a na základy použil kamenné balvany vytažené ze dna řeky Missouri, vzdálené asi 7 km. V průběhu následujících let pak přistavoval další obytné, či hospodářské prostory a to dle potřeby. Život tamní byl velmi tvrdý. Zimy bývaly kruté a provázené sněhovými bouřkami s následnými závějemi 6 až 8 m vysokými; léta bývala suchá, vyskytovala se tornáda, nejednou kraj zachvátily kobylky a sežraly celou úrodu. Zde potom již v novém domově se Fejfarovým narodil ještě syn Jan (*2.5.1871) a poslední, nejmladší syn Antonín (*16.3.1874).

Otec rodiny František Fejfar (*7.6.1825 Vrchovina, †22.6.1886 Yankton) tvrdě pracoval a hospodařil na své farmě 15 let až do své tragické smrti. Dne 22. června 1886 naložil vůz ovšem s cílem prodat jej v Yanktonu. Když pak již ve městě čekal na zvážení vozu s obilím, jakási žena na ulici ze dveří domu vylila obsah kbelíku s vodou, což splášlo koně. František ve snaze koně s povozem zastavit, uchopil otěže a byl stržen pod zadní kolo vozu. Kolem povozu s těžkým nákladem byl přejet přes prsa a na místě zemřel. Ovdovělá hospodyně Františka Fejfarová (*12.11.1829 H.N.Ves, †30.3.1890 Yankton) předala usedlost ženatému synovi Jiřímu a sama se přestěhovala ke své provdané dceři Anně do Yanktonu, kde po čtyřech letech zemřela.

Na usedlosti po rodičích pak hospodařil **Jiří Fejfar** (*2.2.1865 Sv.Újezd, †13.4.1948 ve věku 83 let). I tento se v Americe oženil s Češkou Annou F. Vavruškovou (*3.7.1865, †18.9.1946) z Velké Lhoty v Čechách a oba manželé zde i zemřeli.

Zatím co otec s dcerou Annou v r. 1869 opustil rodinu a hledal místo k usazení, ži-

vil v La Crosse zbytek rodiny nejstarší, tehdy již šestnáctiletý syn **František Fejfar** (*12.9.1853 Stav, †6.8.1926 Yankton). Nalezl si práci v dřevařském skladu a když potom z vyžádaného dřeva postavil bez jediného hřebíku tesanou skříň, usoudil mistr, že je příliš dobrý truhlář na to, aby pracoval jen ve skladu, a František povýšil. Došlo i na rozhovor o hudbě a František již jako dobrý houslista se stal nejprve členem a pak i prvním kapelníkem tamního orchestru. Nepochybně jej k hudbě a hře na housle ještě ve Svatojanském Újezdě přivedl a vyučil tehdejší kantor František Erban, který jeho talent rozpoznal. Vždyť tehdy snad nebylo učitele, který by na housle hrát neuměl. Hra na housle Františka provázela celý život. Když se pak rodina usadila v Dakotě, ve svém novém domově, odešel František za výdělkem a to proto, že v rodině byl stálý nedostatek peněz. Vydal se spolu se sousedem Františkem Nedvědem, rovněž přistěhovalým Čechem, proti proudu Missouri až do 35 km vzdáleného městečka Springfieldu a nalezli si zaměstnání u jakéhosi Francouze. Dělali mu asi 2 měsíce seno a Nedvěd se vrátil domů. František šel pak sám dále k západu a u dalšího Francouze krmil dobytek a kácel les až do dubna příštího roku. Pak s dalším Francouzem přepravoval s volským spřežením pokácené dřevo indiánům, kteří si je sami káceli a z něho si stavěli obydlí svých usedlostí. Byli to vesměs mírumilovní indiáni na rozdíl od jiných, loupeživých skupin Siouxů, kteří se potulovali krajem, přepádávali jednotlivé usedlosti a dokonce i městečko Springfield. I František se svým společníkem se před nimi jen stěží zachránili útekem. Nakonec se František po deseti měsících vrátil domů.

V r. 1874 se oženil s dcerou českého přistěhovalce Sofií Jandovou (*1854, †1910)

František Fejfar mladší s manželkou Sofií

pocházející z Nové Vsi u Litomyšle a hospodařil deset let na své usedlosti nedaleko usedlosti otce. Pak usedlost prodal a věnoval se obchodu ve městě Táboře (asi 20 km na západ od Yanktonu, kde ještě dnes jedna ulice nese název Žižkova a druhá Lidická), v Yanktonu a městečku Utica ve vlastní firmě. Hra na housle a láska k hudbě jej provázela celý život a i jeho děti byly hudebně nadané. František se Sofií měli 10 dětí.

Josef a Elise Fejfarovi

Pokračovatelé rodu Robert Fejfar
s manželkou Sylvii

Osudy dalších členů rodiny narozených ještě v Čechách

Nejstarší dcera **Anna** (*16.6.1855 Stav, †23.12.1942 Yankton ve věku 87 let) se jako šestnáctiletá sluzebná v r. 1871 v Yanktonu provdala za Felixe Vinatieri. Byl to již sedmatřicetiletý Ital původem z Turína, vysloužilý voják, který za občanské války byl kapelníkem vojenské hudby unie. Usazený byl v Yanktonu a jako kapelník tam vedl svoji kapelu. S ní pak v dubnu r. 1873 hrál Yanktonem projíždějícímu generálu **Custerovi**. Tehdy generála postupujícího se svojí 7. kavalerií k pohoří Black Hills ve městě zdržela sněhová bouře a při té příležitosti mu občané města uspořádali slavnostní přivítání. Sedmá kavalerie byla o tři roky později dne 26. 6. 1876 spolu se svým velitelem Custrem pobita indiány v bitce u říčky Little Bighornu v Montaně.

Dcera **Kristina Marie** (*23.7.1859 Sv. Újezd, †1.6.1934 ve věku nedožitých 75 let) se provdala za Charlese Cabalku (*3.11.1858, †2.4.1920), Čecha, se kterým žila v Yanktonu. Tam i zemřela.

Syn **Josef Fejfar** (*15.2.1863 Sv. Újezd, †18.10.1895 ve věku 32 let) byl rovněž talentovaný hudebník, který se svým orchestrem procestoval celý středozápad států. Oženil se s Elizabeth Ross, jejíž matka Magdalena Chromá pocházela z Čech. Žil a zemřel v Nebrasce.

Dnes z potomků Fejfarových z Újezda již nikdo česky nemluví a ani neumí. Jsou to již Američané, kteří se však stále hrdě hlásí ke svým kořenům v Čechách a Adolf Fejfar (*1937), vnuk dávno již zemřelého farmáře Jiřího Fejfara, v r. 2007 do Čech přicestoval a po stopách svých předků zde pátral.

Josef Špür,

foto: archiv rodiny Fejfarových z USA

DESET LET PRODEJNY ovoce a zeleniny

Dne 1. června 2000 otevřel Pavel Chemišinec svou prodejnu ovoce a zeleniny, převzal ji po předchozích majitelích manželech Dědourkových. Dvacetiletý Pavel, rok po maturitě, se vrhl do podnikání s mladistvou odvahou a energií. Zanedlouho se k němu přidal jeho bratr Petr, o 5 let starší, a stal se jeho věrným společníkem a pomocníkem. Vyučený elektrikář měl zkušenosti i jako řidič kamionu, pohyboval se v oblasti zemědělství. Společně se ohlížíme za uplynulými deseti lety a oba bratři se ve vyprávění vzájemně doplňují:

Pavle a Petře, proč právě zelenina? Proč ne třeba textil nebo pečivo?

„To je asi tím, že jsme v tom vyrůstali. Otec, ovocnář ve Vojicích, v Podhorním Újezdě, pěstoval ovoce a zeleninu, také je vykupoval a my jsme mu pomáhali. Kdybychom do toho šli znova, byla by to asi zase zelenina. Je to tvrdá škola života a zkušenosti k nezaplacení. Ze začátku to opravdu nebylo lehké; byli jsme naivní. Věřili jsme danému slovu a podpis jsme brali jako závazný. Někteří dodavatelé naší důvěřivosti zneužívali, občas nám i něco nekvalitního podstrčili. Složitost prodávání je v tom, že musíme dovezené zboží přebírat bedýnku po bedýnce, pečlivě je kontrolovat. To všechno je náročné na čas.“

Jako zákazníci jsme si zvykli, že u vás každý den najdeme prostřený zelený stůl hojnosti, považujeme to už za samozřejmost. Ale ona to asi taková samozřejmost není?

„Lidé ani nevědí, že v tom jsou hodiny naší práce navíc, že musíme zeleninu neustále probírat, něco se i vyhazuje. Důležité je skladování, větrání, prostory v domě jsou našťastí chladné. A pak je třeba stále tlačit na dodavatele, vyžado-

vat kvalitu. Situace na trhu se mění, ze začátku se shánělo převážně od soukromých pěstitelů. V současné době vzrůstá tlak supermarketů, výkupní ceny šly značně dolů. Něco bereme z tuzemska, ale opravdu se někdy stává, že je tu rychleji zelenina ze Španělska nebo Holandska, kde je kolem pěstování a vývozu zeleniny rozvinut silný průmysl. Cesta kamionem (a Petr ji sám projel) trvá 24 hodin. Zelenina se od sklizně do obchodu dostává do 48 hodin. Něco se dováží z Polska, kde stát podporuje zemědělece, něco, hlavně v sezóně, vykupujeme od soukromých pěstitelů. Zeleninu pro nás pěstuje třeba pan Ulrych z Podhorního Újezda. Ale takových lidí je málo, proto si jich velmi vážíme! Dříve jsme měli pět, šest dodavatelů, teď máme hlavní dodavatele dva.

Jak s bio produkty?

To je problém. Těžko se hledá kvalitní dodavatel, pod názvem bio se schovávají různé věci. Některý džus ani nemá nic společného s ovocem ve svém názvu. Ale pomalu se učíme, abychom se v tom vyznali.“

Bělohradská Zelenina je široko daleko nejlepší. Chodí sem nakupovat zákazníci z okolí Bělohradu, vím o lidech, kteří jezdí pravidelně z Rohoznice. Všichni si pochvalují čerstvost, výbornou kvalitu a hlavně bohatý výběr. Kromě ovoce a zeleniny i džemy, kompoty, šťávy, čaje, a také pestrou nabídku zdravé výživy – celozrnné produkty, ovesné vločky, sušené plody, mandle, oříšky. Nejhušší provoz je v prodejně ke konci týdne a před svátečními dny. Vždyť lidé si dobře uvědomují, že o své zdraví musí sami pečovat. A ještě něco zajímavého hoši objevili:

„Největší radost máme z toho, že se zákazníci vracejí k českému ovoci. Stále slyšíme dotazy, jestli jsou jablka nebo jahody české. Není důvěra k plodům, přiváženým zdaleka. Číňanům je přeče jedno, co tady jíme, berou to jako kšeft. Lidé si váží českého ovoce a zeleniny, rádi si připlatí, dochází jim, že kvalita je důležitější než cena. Třeba takový česnek. Dřív se u nás pěstovalo tolik cibule a česneku, teď můžeme všechny bývalé kontakty a telefony vyhodit a cena česneku se vyšplhala na vysokou sumu. Jsme hrdí na to, když můžeme nabídnout čerstvý květák, i když sklizeň je jednorázová a není možné, abychom vzali najednou 20 beden.

Sortiment se v průběhu roku obměňuje, záleží především na skladování. Hodně se teď prodává zázvorový kořen, pomelo se k nám dřív nevozilo. Teď v předjaří se přechází už převážně na holandský dovoz. Kořenová a košťálová zelenina je celoročně, nastupují sezónní plody – paprika, rajčata, nové brambory.

Paprika a melouny místo citrusů. V sezóně jsou k dostání i takové lahůdky, jako čerstvě načesaný rybíz a borůvky. Nejchoulostivější je na skladování měkké ovoce – meruňky, jahody, višně, ale také okurky nakladačky. Málokdo ví, že banány ani ananas nesmí do ledničky, že jablka nesmí být pohromadě s ostatním ovocem, ani s citrusy. To se týká tradiční české vánoční mísy. Slovenská pálivá paprika je v zimě lepší než jižní ovoce, má víc vitamínů. Červená řepa, české sterilované zelí, to všechno je kvalitnější než chemicky ošetřené citrusy.“

Pokud jde o zdravotní hledisko, můžeme být ale bez obav:

„Na veškeré zboží musí být dohoda o shodě. Státní rostlinolékařská správa kontroluje brambory, hlavně z Egypta, aby se předešlo zanesení drátovce a plísni. I polské brambory musí projít kontrolou kvůli chorobám rostlin. Bdí nad námi Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Státní veterinární ústav prověřuje med z našich sadů. To všechno stojí peníze a úsilí navíc, máme šanony plné protokolů o kontrolách.“

Petr si rád pochutná na voňavém českém jablíčku, miluje čerstvé třešně. Však Vojice jsou třešňové, na jaře rozkvétají v jedinou sněhobilou kytici. Pavel se těší na první české nové brambory z Přerova. Oba mají radost, když prodávají to, co sami vypěstovali.

„Udržet sortiment celoročně je těžké, proto je dobře, že pracujeme ve dvou, na jednoho by to bylo moc. Potřebujeme se prostřídat, odpočinout si. Pokaždé se už těšíme na změnu sezóny, víme, teď přijdou rajčata, brambory, salát. A znovu obvyklé dotazy: Jsou ty papriky pálivé? Mají ty mandarinky jádérka? Co s hlívou ústříchnou? I v tom je kouzlo naší zelinářské profese, že je to práce živá,

zajímavá, ve stálém kontaktu s lidmi.“

Až zase vejdete do prodejny, nespěchejte. Vnímejte vůni svěžesti i příjemnou hudbu, nechte na sebe působit kouzlo barev. Kde jinde jsou tak sladěné, od bílé žampionové a všech odstínů zeleně přes žlutou, oranžovou, červenou, po temně fialovou a hnědou? Prohlédněte si krásné závěsné dekorace, vyrobil je sám Pavel, který je velmi zručný, a jsou předmětem obdivu dětí.

Co říci závěrem?

Hoši se vlastní pílí vypracovali, časem přibrali dvě prodavačky. Oba se už v Bělohradě zabydleli, město se jim líbí, jsou tu spokojeni. Petr tu má rodinu. On sám hraje házenou a chodí fandit místním házenkářům.

„Děkujeme za dobrou práci naší prodavačce Hance Novotné, našemu dodavateli panu Zdeňku Ulrychovi! Vážíme si dobrých vztahů s majitelkou domu

paní Kvasničkovou. Děkujeme manželům Dědourkovým za trpělivost, za pomoc zejména v našich začátcích. Jsme vděční i našim bývalým učitelům z bělohradského učiliště, kteří jsou po léta našimi věrnými zákazníky.“

Pavle a Petře, blahopřeji vám k desátému výročí vaší práce v prodejně! Děkuji vám za vaši snaživost a svědomitost, za poctivost českých obchodníků, za snahu vycházet maximálně vstříc zákazníkům a dávat přednost českým výpěstkům. Děkuji za to, že tak obětavě pečujete o naše zdraví!

Do dalších deseti let vám přeji pevné zdraví, odvahu a energii. Ať se vám i nadále dobře daří a provází vás radost z práce a ze života!

Děkují za rozhovor.

Antonie Vanišová,
foto: Ladislav Stuchlík

Mgr. Josef Cogan

starosta Nové Paky

Rozhovor se starostou
Nové Paky
Mgr. Josefem Coganem

Pane starosto představte nám sebe a svoje město.

Jsem rodilý Novopáčák. Po gymnáziu jsem studoval obor práva na Karlově univerzitě v Praze. Pak jsem přes tři roky pracoval jako advokátní koncipient v Jičíně. Starostou jsem od roku 2002, dokončuji tedy druhé volební období. V roce 2008 jsem složil advokátní zkoušky, což by mohla být i moje cesta v budoucnosti. Co bude po volbách, se uvidí. Sám se neváží jen na Novou Paku, ale na celý region Novopacka a chtěl bych mu pomáhat i v budoucnosti.

Mám výrazný vztah k Bělohradu a to i mimopracovní, například moje manželka pochází ze Hřídělce a žije tam řada mých přátel a kamarádů.

Představení Nové Paky by zabralo určitě celý článek, tedy v krátkosti: Město má v posledních letech zhruba 9 200 obyvatel. Jeho součástí je deset osad. Přesto, že v roce 1960 byl zrušen okres Nová Paka, který byl rozřezán do tří okresů Jičín, Trutnov, Semily, a Bělhrad přešel pod Jičín, řada vazeb zůstala. Jsou přirozeně tvořeny pracovními příležitostmi, nakupováním, školstvím a dalším naplňováním potřeb lidí.

Mezi obcemi s rozšířenou působností patříme mezi ty menší. Spadá k nám Stará Paka, Vidochov, Úbislavice a Městys Pecka. Tento obvod má necelých 14 000 obyvatel. Spádové okolí čítá kolem 25 000 lidí.

Bělhrad sousedí s Novopackem, jak se to projevuje?

S Bělhradem sousedí osady Valdov, Pustá Proseč, Přibyslav, Radkyně. Mají svoje osadní výbory, které se volí při komunálních volbách. V každém místě funguje výbor o třech členech. Tím máme všude partnery k jednání. Dříve někdo přišel a prohlašoval, že mluví za celou osadu, ačkoli řešil pouze svůj problém. Teď je to průhledné. Osady mají poměrně velkou rozhodovací pravomoc, i když právně musí být zaštitěny městem. Osady díky své samosprávě dělají řadu aktivit a my jim poskytujeme krytí, včetně peněz.

S Bělhradem sice naše osady sousedí, ale příliš na sebe nenarážíme. Je mezi námi přirozená hradba kopců a lesa, takže se jedná spíše o drobnosti, které se řeší individuálně. Tím nechci říci, že nespolečujeme. Je to však spíš v rovině Lázeňského mikroregionu a dalších aktivit.

Zmínili jste Lázeňský mikroregion a další aktivity, o co se jedná?

Nová Paka nebyla u počátku založení tohoto sdružení, ale zastupitelstvo to vidělo jako bílé místo na mapě. Po zapojení jsme se začali účastnit projektů a činnosti. Vzpomenu například pořízení velkoprostorového stanu a podobně. Je důležité se setkávat a vyměňovat si informace.

Jste výraznými členy Geoparku Český ráj, o co jde?

Na rozdíl od Lázeňského mikroregionu, což je svazek obcí, je Geopark unikátní přírodní lokalita. Ve východní Evropě jsou v současnosti pouze dva, u nás a v Rumunsku. V celé Evropě jich je zhruba 25 a jsou součástí sítě světové sítě geoparků. Je to vlastně území, které musí zahrnovat několik geologických lokalit mimořádného významu z hlediska ojedinělosti, estetické přitažlivosti, výchovné hodnoty a vědecké kvality. Hnutí je pod ochranou UNESCO a může díky

tomu využívat i některé jeho ochranné známky. Vedle ochrany dědictví, přináší zařazení do Geoparku i efekt pro cestovní ruch. Město Nová Paka je účastno na správní radě obecně prospěšné společnosti Geopark Český ráj.

Geopark Český ráj je svou skladbou velmi rozmanitý. Například naše novopacká východní část je zastoupena zkamenělinami (araukáriemi) a polodrahokamy, dále jsou to pískovcové útvary Prachovských skal, jsou zde zařazeny významné Bozkovské jeskyně atd. Na malém území je pestrost geologické skladby velmi vysoká.

Zajímavostí je, že účast v Geoparku není dána natrvalo, ale musí se každé tři roky obhajovat. Podmínky jsou mnohem tvrdší než u památek UNESCO. Je zde například institut žlutých a červených karet. My máme v současnosti žlutou kartu za sběr a vybrušování kamenů. Přesto, že zde má broušení kamenů velkou tradici, znehodnocuje jejich sběr přírodní geofond.

Do budoucna bychom chtěli území Geoparku rozšířit. V současnosti jsou vytypovány další lokality s vysokou geologickou hodnotou. Například směrem na sever v oblasti Jablonecka, kde jsou bývalé doly z prvobytné pospolné společnosti. Pak je tu Bělhradsko, kde je Hřídelská horka, rašeliniště, slepence, směrem na Pecku a ke Kalné je řada zkamenělin, či české granáty. V současnosti je to celé v rovině přípravných prací.

Tato problematika navozuje otázku cestovního ruchu.

My máme nastavenou propagaci cestovního ruchu na východní bránu Geoparku Český ráj a na Novopacko. Společujeme v regionu, pro který jsme obcí s rozšířenou působností. Samo město další propagaci nedělá. Řeší se cyklostezky. Region Podzvičinsko se saturuje v současnosti směrem do Podkrkonoší, kam svým způsobem patří i Nová Paka.

Jaká je skladba obyvatel v Nové Pace?

Skladba obyvatelstva je zde věkově průměrná ve vztahu k České republice. Město se snaží zajistit služby pro všechny složky obyvatel. A snad se nám to i trochu daří.

V oblasti dětí zažíváme v poslední době nárůst. Podařilo se nám různými kroky zvýšit počet míst ve školkách téměř o šedesát. Buď rekonstrukcí, zřízením přípravných tříd pro předškoláky v základních školách či otevřením nových tříd. V Nové Pace máme dvě ško-

ly a dvě školky. Dále je tu gymnázium, střední pedagogická škola, integrovaná střední škola a střední škola gastronomie a služeb, ve které jsou i učební obory. Potřeby v této oblasti máme vyřešeny.

Vlastníme nový dům pro seniory, kde najdou umístění lidé s vyšším stupněm sociální závislosti. Pak je tu dům s pečovatelskou službou a terénní pečovatelská služba, která pracuje přímo v bydlišti klientů. Všechny systémy se nám podařilo dobře propojit. Já však přesto preferuji udržení člověka v rodinném prostředí.

Zmínili jsme děti a staré lidi. Jak je to se zaměstnáním?

Řekl bych, že nezaměstnanost je zde na celorepublikovém průměru. Velké a katastrofické dopady nezaměstnanosti zde nejsou. Ve městě není žádná extra velká firma nebo silný zahraniční investor. Z větších podniků je tu Lohman & Rauscher, který dělá sanitární zboží. Jsme rádi, že je zde poměrně dost místních firem, založených přímo v Nové Pace, které se dokázaly z nuly dostat na slušnou úroveň. Například firma SQS – vláknová optika, která je jedním z největších zaměstnavatelů. Je to firma s velmi sofistikovanou výrobou a patří v oboru mezi špičku na trhu. Pak je tu řada dalších podniků, například Enika, Novopacký pivovar a další. Nejen, že tyto firmy dávají lidem práci, ale jsou i reklamou pro město. Například kolem

pivovaru se vytváří jisté turistické aktivity. Věřím, že je-li firma místní, tak neodejde a zůstane působit v našem regionu i v budoucnu.

Určitě zde musíte řešit i problémové chování občanů. Nová Paka má zřízenou městskou policii, jaké s tím máte zkušenosti?

Městská policie zde funguje od devadesátých let. Já sám si nejsem jist, zda vynaložené náklady jsou adekvátní přínosům. Domnívám se, že na počátku devadesátých let bylo jednou z chyb samospráv, že začaly zřizovat městské policie. Díky tomu se státní policie z řady malých místních oddělení stáhla a v městech ustoupila z ulic. Nyní se tento způsob již usadil a těžko se bude státní policie do opuštěných služeben a míst vracet. Nová Paka má uzavřenu veřejnoprávní smlouvu o poskytování služeb naší městské policii v Bělohradě. Já bych Bělohradu nedoporučoval městskou policii zřizovat. Hlavně kvůli personálním nákladům. Bavíme se při sedmi policistech o 2,7 milionu korun ročně. Přináší to zvýšenou ochranu a umožňuje pružně reagovat na některé situace, ale zatěžuje to významně rozpočet.

Děkuji vám, pane starosto, za rozhovor. Jak vidím, témat a problémů je na několik takovýchto rozhovorů a proto věřím, že se k nim v budoucnu vrátíme.

Ladislav Stuchlík, foto: autor

KŇOUR A MARIÁŠ

Říkají myslivci, že se v poslední době přemnožila černá zvěř. Prasata, kňouři, divočáci, selata, bachyně, loňáci. Lidi, kteří mají k myslivosti daleko asi jako ferrari k trabantu, jim říkají kanci. Hlavního představitele tedy máme - kance, divočáka.

A místo a čas? Stalo se to nedávno ve Vojicích, které leží jižně pod Mlázovickým chlumem. Večer vltlo stádo divočáků do rozlehlých vojických zahrad. Někdo zavřel velká vrata a rozblázněná černá zvěř se točila v zahradách, než se jí podařilo dostat ven. Ne však jednomu divočákovvi. Na konci zahrad je známá vojická hospoda, která má k jihu nízko posazená okna. Milej rozblázněnej divočák proskočil svítícím oknem do sálu hospody, kde seděli místní štamgasti na partičce mariáše. Divočák začal lítal po sále, barva z něj stříkala po zdech, jak se pořezal o sklo okna. No, žádná sranda. Já, kdybych měl i loženou stovku červených a sedmu k tomu, tak to složím a zdrhnu z hospody. Tohle udělal i jeden z karbaníků. Nezdřhal však, bydlel blízko hospody a utíkal domů pro malorážku. Myslivci říkají, že divočáka můžete dorazit dobře mířenou strelou z malorážky. A tohle taky ten soused karbaník udělal a divočák zvolna dochroptěl.

Rudolf Hrušínský ve filmu Jiřího Menzela Slavnosti sněženek honí s partou stopadesátikilového kňoura. Nejdřív ho postřelí, když vylít z krmné kukuřice a pak dorazí v místní škole.

Vojicáci ulovili divočáka malorážkou mezi partičkou mariáše!

Eduard Čeliš,
kresba: Petr Stuchlík

Děkujeme Vám všem za zájem o naše okolí bělohradské a to zejména o nevšední zájem o kostelík Petra a Pavla na Byšičkách, který tvoří malebnost naší krajiny.

Velmi rádi Vás informujeme o jeho

stavu. Na podzim minulého roku probíhala četná technicko - administrativní jednání s příslušnými úřady, t. j. projekce, jednání s památkovým úřadem, projektanty a s městem Lázně Bělohrad.

Vše probíhá velmi pozitivně a v II. kv./2010 se začne se statickým zajištěním severovýchodní strany, která je velmi narušena.

Dle jednání část zemních prací provedou pracovníci města a odborné práce staticko - stavební provede odborná firma pod řádným technickým dozorem.

Jedná se o první etapu generální opravy a doufáme, že v měsících a rocích se podaří i druhá etapa, kdy záměrem města a farnosti je oprava celého kostela t.j. omítky, střechy a interiéru.

Chceme zachovat pro další generace tuto památku dřívějších časů. Záleží i na nás všech, jak podpoříme tuto pozitivní akci k zachování malebnosti okolí našeho Bělohradu.

Ing. Karel Reuman

NESPOKOJTE SE S PRŮMĚREM, VOLTE TY NEJLEPŠÍ!

- Tvorba www a webových aplikací
- Programování a tvorba software na zakázku
- Programování 3D virtuální reality
- Zabezpečení a správa počítačových sítí
- Internetový obchod CIS MEGASHOP

Presvědčte se sami, že je nejlepší!

Jsme jediní na sever od Hradce Králové s certifikátem Microsoft Certified Partner...

Microsoft
CERTIFIED
Partner

Networking Infrastructure Solutions

www.cis.cz

Fortna 43, Jičín, Tel. 800 900 231

CIS
MEGASHOP

cis
COMPLETE INTERNET SERVICES

Vítání občánků 2. května 2010

... Právě jsem se narodilo, slyšíš můj křik, maminko, hned jsem plenku počuralo, říkají mi miminko.....

Druhé letošní Vítání občánků se konalo v neděli 2. května 2010 v obřadní místnosti zdejšího Městského úřadu. Malým občánkům popřál pan starosta krásný vstup do života, milující rodiče, klidné a šťastné dětství.

Přivítání byli:

Oliver Kožíšek, František Friedrich, Tobiáš Kohoutek, Nelly Šubrová, Anna Marie Voláková, Pavel Petr, Matyáš Čerovský, Matěj Kraus a Dominik Munzar.

STRAŠIDELNÁ BAZANTNICE

26. 6. 2010
17.00 - 19.00
Start od vily Karlušky

Jsme tak trochu hraví ...

www.amadea.cz
REKLAMNÍ PŘEDMĚTY

... prostě nás to baví

KORÁLEK A HUKOVÁ

Moravská sudová vína, bižuterie, dekorativní a dárkové předměty, možnost laseru na propisovací pera.

K nákupu dárek

Lázeňská 184
Lázně Bělohrad
507 81

ŽELEZÁŘSTVÍ SVOBODA

... nástroje nejen pro kutily

512 34 Horka u Staré Paky 1 Tel.: 481 595 300

Údržba zahrad

Ladislav Měčír ml.

Mládežnická 228

507 81 Lázně Bělohrad

tel.: 773211010, e-mail: L.Mecir@seznam.cz

Práce s křovinořezem a sekání trávníků

- sekání neudržovaných a špatně přístupných ploch
- zanedbané zahrady, okolí domů a silnic
- sekání trávníků, zahrad a menších luk u domů, chalup a firem
- odvoz a likvidace posekané trávy

Stříhání a údržba živých plotů, likvidace náletových dřevin

Možnost jednorázové nebo pravidelné údržby

Házenkáři bronzoví

Třetí příčku vybojovali na halovém mistrovství České republiky v národní házené bělohradští starší žáci. Na turnaji v Řevnicích v neděli 14. března nejprve podleli celkům TJ Stará Ves nad Ondřejnicí a Draken Brno shodně 8:12, poté už jen vyhrávali. S TJ Šroubárna Žatec 7:3, s NH Řevnice 10:9, s TJ Všenice 11:7 a se Sokolem Bakov nad Jizerou 10:8. V turnaji nastoupili brankář Petr Dařílek, obránci Martin Mílek, David Šourek, Michal Drašar, Martin Kittler a Ludvík Petřivý a útočníci Ondra Bajer, Honza Pavlásek, Filip Nekovařík, Matěj Jiříčka a Jakub Kareš pod vedením trenérské dvojice Jan Pavlásek a Petr Bajer. Individuální ocenění navíc získali Petr Dařílek, který byl vyhlášen nejlepším brankářem turnaje, a Ondra Bajer, který se s 41 brankami stal nejlepším střelcem mistrovství.

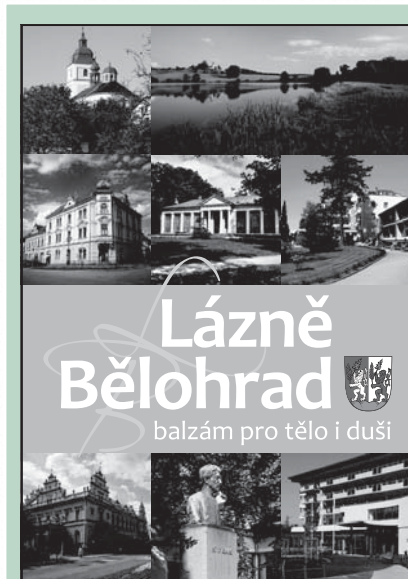
Úspěšné házenkáře přijal starosta města Pavel Šubr, který s nimi pohovořil jak o mistrovství ČR, tak o podmínkách pro přípravu. Závěrem jim popřál mnoho dalších úspěchů a aby jednou i v kategorii mužů dobře reprezentovali naše město Lázně Bělohrad. (vol)

Spisovatelka Eva Bernardinová

„Pocházíte z dobré literární půdy, vždyť ve vašem městě se narodil Karel Václav Rais a nedaleko Karel Jaromír Erben,“ řekla žákům základní školy v Lázních Bělohradě básnířka, prozaička a autorka knih pro děti a mládež Eva Bernardinová. Besedovala s dětmi v přeplněné aule školy, která nese ve svém názvu Raisovo jméno. Zdařilou besedu pořádala vedoucí Městské knihovny Jana Rainová spolu s vedením školy.

Paní spisovatelka četla úryvek ze své poslední knížky Ahoj bráško a odpovídala na zvědavé dotazy dětí.

„Jako malá jsem nejraději četla Čapkovu Dášenku. Mojí první knížkou byla básnická sbírka Slunovrat. Básníkem mého srdce byl ale Erben. Celkem jsem

Lázně Bělohrad - balzám pro tělo i duši

Město Lázně Bělohrad po úspěchu knihy Lázně Bělohrad a okolí v historických pohlednicích a současné fotografii, které se prodalo již téměř 1000 kusů, připravuje vydání další publikace. Půjde o knihu mapující historii i současnost města a lázní pod názvem **Lázně Bělohrad – balzám pro tělo i duši**. Autorem textu je zkušený žurnalista a spisovatel Petr Kolář a město knihu vydává ve spolupráci s vydavatelstvím Atypo. Kniha bude poprvé představena při Otevření lázeňské sezóny 22. května, poté bude v prodeji u obvyklých prodejců Bělohradských listů. V průběhu měsíce června kniha vyjde též v anglické jazykové mutaci.

(šup)

napsala 14 knížek a určitě neznámější je Kluci, holky a Stodůlky, která vyšla již šestkrát,“ uvedla v odpovědích Eva Bernardinová.

„Jsem babičkou 4 vnučat a narodila jsem se ve stejném roce, kdy byla otevřena pražská zoologická zahrada. Mojí zamilovanou krajinou jsou Střední Čechy a Orlická přehrada, kde má naše rodina chalupu. Ráda poslouchám Spirituál kvintet a ze sportovních koníčků mi dnes zbyla prostá chůze,“ nakoukla autorka i do svého soukromí.

V závěru besedy podepisovala dětem své knížky a děkovala těm žákům a žákyním, kteří měli krátké jméno i příjmení.

„Moc se mi líbí vaše město a ještě víc krásné okolí. Staré stromy v Bažantnici a kostelík Byšičky. A v Anenských lázních, kde jsem na léčení, mám nejraději plavání v tom velikém bazénu. Jinak

Metráček Stanislav Rudolf

Známý dvoudílný dívčí román nás zavede na malé město, v němž žije Jitka Pažoutová, kulatá dívka s řadou komplexů. Jeden turnaj ve vybíjené však změní vše - přinese jí lásku, úspěch ve sportovním oddíle a především tak potřebné sebevědomí. Příběh o dospívání, nacházení se, lásky i zradě vychází s ilustracemi Ludka Bárty.

Rok vydání:

05/2010

Distribuce:

Euromedia Group, k.s.

Cena:

249 Kč

1. května byla v hotelu Grand v Anenských slatiných lázních zahájena výstava, pořádaná v rámci oslav 200. výročí založení Pražské konzervatoře. Na vernisáži, kterou moderoval Rostislav Tvrdík, pronesla úvodní slovo MUDr. J. Ferbová. O historii školy, nejstarší svého druhu ve střední Evropě, a o koncipování této putovní výstavy, pohovořil ředitel konzervatoře Dr. Pavel Trojan.

Zajímavý program obohatilo vystoupení našeho předního houslisty Bohuslava Matouška. Na vernisáži i na večerním slavnostním koncertě ve Stromu života se představilo smyčcové kvarteto studentů Pražské konzervatoře z komorní třídy prof. F. Pišingera. (va,vl)

jsem i tady byla moc spokojená.“

Mě zaujala Eva Bernardinová i tím, jak ve svém povídání s dětmi vtipně kladla důraz na tvrdé y. Líbily se jí Byšičky a pátrala i po tom, proč se píše s prvním tvrdým y. Škoda, že se někdo z dětí nezeptal, proč je paní spisovatelka Bernardinová a ne Bernardýnová, podle toho mohutného psa, který nosí zbloudilým lyžařům soudek s rumem.

Eduard Čeliš, foto: Václav Lejdar

PETERÁTOR

Před měsícem vyhrál extraligu HC Eaton Pardubice, kterému hokejový příznivec neřekne jinak než Dynamo. V brance Dynama 45 letý Dominik Hašek, Dominátor, česká i československá hokejová legenda.

Pár týdnů před zasluženým pardubickým prvenstvím jsem seděl v útulné bělohradské restauraci Na Mostě

s mužem, který v době své největší slávy patřil mezi třicítku nejlepších hokejistů v kraji.

S mužem, jenž odborářskou ligu válel ještě nedávno a to má na svých bedrech hodně přes sedm úctyhodných křížků. Proto jsem si dovolil předělat Dominátora na Peterátora.

JOSEF PETERA

ZAČÁTKY - VOJNA

Hokej jsem začal na rybníku, na Voštipci, pod dnešním miletínským fotbalovým hřištěm. Se strejdou Šenkem, ten na mě zkoušel fintičky, kličky a různé srandičky... Brzo to strejce přešlo, ale mně hokej skočil pod kůži. Žáci a dorost v Miletíně nebyli, tak jsem hrál za dospělé. Kluziště bylo tam, jak jsou dnes tenisové kurty.

Všimly si mě Hořice a tak jsem zkoušel pár utkání i tam. Přišla vojna v Brně na letišti, kde jsem dělal mechanika. Hokej jsem hrál za PDA Brno - Posádkový dům armády. Tady jsem se dost vymakal, tady mně dal hokej nejvíc. I dívat jsem se chodil na ligové Brno a šatny jsme měli hned vedle mistrů. Moc se líbil Vlasta Bubník, ale mým borcem byl Vořka Zábrodský. On hrál taky centra útočníka jako já. Měl jsem nabídky do jednoho dobrého vesnického klubu u Brna, ale byl jsem už ženatý a tak jsem se vrátil domů.

LANAŘENÍ - DVORSKÁ DRUHÁ LIGA

Když jsem přišel z vojny, tak se hlásil Jičín, Turnov, Bělohrad, Dvůr, Nová Paka. Já už jsem byl z toho divnej, a tak jsem si jeden den řek, že ten, kdo přijede první, tak tam půjdu. A přijel Dvůr Králové. I když Bělohrad měl pro mě již byt ve vile za kluzištěm a práci v TOSu. S tím Dvorem jsem udělal dobře. Hráli jsme převážně divizi a i druhou ligu. V obraně za nás nastupoval Vladimír

Kobranov, reprezentant, který přišel z Prahy. Tehdy byla skvostná obrana: Kobranov - Gusta Bubník.

Ve Dvoře jsem hrál centra, na zádech desítku, já snad ani s jiným číslem nikdy nenastoupil. Na křídlech Milan Vančura a Standa Vondrouš, Doubravičák. Střílel jsem hlavně švihem. Příklep, golfák, to nebylo moje.

BĚLOHRAD - HOŘICE - TRENÉR

V sedmdesátém roce mě Franta Němců zlákal do Bělohradu. Měl jsem byt nad šatnami. Ne-

hrál se tady špatný hokej, ale odehrál jsem v Bělohradě jenom jednu sezonu. Ze spoluhráčů byl dobrý Láňák Láďa Ulrych, řečený Frišťa a Jarda Weinbauer. Pak jsem šel do Hořic, kde byli i Pardubičáci Vaněk, Jiroutek, Dvořáček. Hrála se divize, ale brzo to skončilo, Pardubičáci skončili a my bez nich dostávali velký nakládačky.

Trénoval jsem ve Dvoře žáky a jsem rád, že v mé trenérské dráze dnes pokračuje syn Luboš, který trénuje krajskou ligu na Pace.

FOTBAL

No, zase jsem začal kopat v Miletíně, kde jinde. Podobně jako v hokeji nebyli žáci ani dorost. Tak si nás vzali do mužů. Já bral vždycky fotbal jako doplněk, moc mě zrovna nebavil. Hrál jsem ve Dvoře za Jutu a i u vás v Bělohradě. Sem mě přitáhnul Pepa Kraus, výborná pravá spojka, která neuměla nikdy pořádně kopnout levou nohou. Jednou jsme kopali s Bělohradem někde u Jičína. A já tam dal šest gólů, hodně mi na góly přihrával Jirka Lelek, Hořa. S fotbalem jsem končil ve 44 letech v Miletíně.

POVOLÁNÍ - BĚŽKY - TENIS

Vyučil jsem se kovářem, pak jsem si udělal průmys-

lovku v Pardubicích, dělal strojaře ve Dvoře i strojním závodě v Bělohradě.

V zimě nazuju běžky, hned za barákem, na zahradě a s německým ovčákem, mojí láskou, vyrazím nahoru ke Trotině. Tenis, ten mě potkal až v pětapadesáti. První mače byly s Láďou Kněžourkem. Ted' chodím hrát do vaší moderní bažantnické haly i do té hořické. V létě je to lepší, může se válet skoro denně...

FRANTIŠEK ŠUBR:

My jsme s Pepíkem Peterovým oba z Rohoznice, spolužáci, navíc jsme oba narozený ve stejný den - šestadvacátého ledna 32. V Rohoznici je u potoka Malá strana a u silnice Velká strana, tady bydlí Peterovi. Já byl z té Malé strany. Hodně jsme chodili hrát fotbal a hokej. On měl vždycky tu nejlepší výstroj. My jsme ještě měli dvoje fotbalové štulpny místo hokejových chráničů. V Miletíně jsme hráli v jednom útoku, v jedné lajně - Láďa Doubek, Petera a já. Pepík chodil i s Jardou Hartmanem skákat na lyžích na chroustovskej můstek a docela uměl.

JOSEF PEPI KRAUS:

Jeden z prvních zápasů jsme hráli v Miletíně s Českou Skalicí. Tam jsem dal branku v pátý vteřině. Slyšíš dobře, v pátý vteřině. Hned ze zahajovacího výkopu mi to nakrátko rozehráł Joska Peterů. Já si všiml, že brankář stojí na velkém vápně, jako panák, a tak jsem ho z půlky přeloboval do brány.

REDAKTOR FRANTIŠEK ONEK ČERNOCH

Čs.sport 8. ledna 1970:

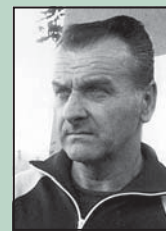
Pak vjede na vál 38 letý Petera, tedy Josef, samozřejmě, že tady v tomto kraji se na každého Josefa křičí „Jozko“, Bělohrad hraje v oslabení, on si vezme u gólmana Rudy Béma puk, projede zrcadlem a dá blafákem gól. Je to blesk, hotová „Peterashow“ a diváci mají zase možnost usínat bez prášků. Koupili ho sem ze Dvora Králové, dojždí z Miletína, bylo to skoro zadarmo. Prý za dvě gummy, ale nevíme...

JAROSLAV WEINHAUER:

Joska Peterů to byl výbornej bruslař a hokej hodně uměl. Kdysi dávno hrál Bělohrad v Miletíně. Soupeř měl na sobě místo dresů modráky, jako do fabriky. Joska už ale měl svoji solidní výstroj.

Pak nás taky porazil u nich ve Dvoře. Stav byl tři - tři a on v poslední minutě to napálil Jirkovi Šturmovýmu těsně nad rameno a Dvůr vyhrál čtyři - tři.

SK Miletín 1950 - zleva stojící: J. Langpaul, M. Hrnčič, J. Petera, K. Ryba, J. Voňka, J. Libich, uprostřed: A. Mikeš, F. Včeliš, B. Všečeka, vpředu: L. Doubek, O. Kavka, J. Sedláček

Tolik o sportovním životě jednoho muže. Onek Černoch píše, svým typickým, neskutečným stylem, o Peterashow. Já zařadil do titulku Peterátor. Oboje není přehnané.

Eduard Čeliš,
foto: Jaroslav Voves a archiv

??? • • • ??? POSTOUPÍ BĚLOHRAD DO KRAJSKÉHO PŘEBORU ??? • • • ???

Fotbalisté FK Lázně Bělohrad - Pecka se pohybují na předních příčkách Královéhradecké I. A třídy. Byla neděle 9. května a na hřišti u Bažantnice se hrálo 21. kolo této soutěže. FK Lázně Bělohrad - Pecka hostil rezervu Trutnova a nás zajímalo, zda příznivci i funkcionáři domácích věří v historický postup do krajského přeboru.

BOHUMIL ŠRÁM,

hospodář a hlasatel

Já bych to klukům moc přál. Už léta kopem A třídu a bylo by dobré jít nahoru.

MIREK RYCHECKÝ,

kustod

Já se o postupu bavit nebudu, zajíci se taky počítají až po honě. Když postup dopadne fajn, když ne, tak se nedá nic dělat.

FRANTA RACHOTA,

pořadatel

Jasně, že postoupíme, já to tak vidím.

ZDENĚK ZHOUF

Určitě se Bělohrad dostane do baráže za třetí místo. Možná, že vyjde i druhé místo, zajišťující přímý postup.

Tak to byly prognózy. Sluší se ještě dodat, že webové stránky FK Kratonohy přináší anketu Kdo postoupí do krajského přeboru: Dobruška 32%, Kratonohy 29%, Bělohrad-Pecka 27%, Libčany 8% a Roudnice 3%. A domácí porazili Trutnov B 4:1. O postupu bude jasno 13. června, kdy se hraje poslední kolo 1. A třídy.

Eduard Čeliš,
foto: Jaroslav Voves

Odhalení pamětní desky plk. Jaroslava Lišky

V sobotu 8. května u příležitosti 65. výročí ukončení 2. světové války odhalilo Město Lázně Bělohrad pamětní desku třetímu z bělohradských válečných letců RAF **plk. Jaroslavu Liškovi**. Pietního aktu se ve Flumovcých sadech kromě dalších hostů zúčastnily i všechny tři děti Jaroslava Lišky, dcera Anna Marie a synové Richard a Steven.

Jaroslav Liška se narodil 6. ledna 1917 v Roškopově. Jeho otec zahynul o 4 dny později na italské frontě pod lavinou, maminka zemřela na španělskou chřipku o 3 roky později. Malého Jaro-

slava potom vychovala teta Portychová v Horní Nové Vsi, kde také vychodil 5 let obecné školy. Po prvním ročníku měšťanky v Lázních Bělohradě a gymnasiu v Hradci Králové absolvoval po vzoru svého bratra Bohumila důstojnickou leteckou školu v Prostějově.

Jaroslav Liška stejně jako jeho bratr Bohumil a Jiří Sehnal odešel v roce 1939 do Polska, odkud se na lodi Chrobry dostal ihned do Francie, kde vstoupil do Cizinecké legie a už v roce 1940 složil přísahu anglickému králi a stal se členem 311. bombardovací perutě RAF, kde sloužil jako radiotelegrafista. Na rozdíl od svého bratra a Jiřího Sehnala, kteří byli zatčeni sovětskou NKVD a až do února 1941 vězněni v sovětských gulazích na Sibiři. Jaroslav Liška do července 1941 odlétal jako první důstojník 200 operačních hodin a účastnil se bombardování nepřátelských

cílů po Evropě.

Od podzimu 1941 potom zajišťoval přelety nových letadel Hudson a Ventura z Kanady do Anglie. 16. dubna 1942 dokonce absolvoval společně s kpt. Kordou první přímý přelet Atlantického oceánu v historii československého letectva. Po návratu do Anglie se vrátil ke své „311.“, se kterou jako zkušený radiotelegrafista vyhledával německé ponorky v Biskajském zálivu a dokonce absolvoval několik letů se svým bratrem Bohumilem.

Koncem války byl povýšen na kapitána letectva a společně s anglickou manželkou Rosemary se vrátil do Československa. Zdejší vývoj se mu však nelíbil a už v roce 1946 se vrací do Anglie. Opět na rozdíl od svého bratra Bohumila a Jiřího Sehnala, kteří byli po roce 1948 v Československu tvrdě perzekvováni.

Jaroslav Liška zemřel v anglickém Chipperfieldu 15. září 2008 a jeho přání, aby urna s jeho popelem spočinula v rodné zemi v rodinném hrobě ve Staré Pace, se mu splnilo 8. května 2010.

(šup)

DĚTI malovaly vajíčka, TÁTOVÉ pletli pomlázky

Víte, proč se poslední středě před Velikonocemi říká škaredá? A jak dlouho trvá tradice hoštění koledníků alkoholem? Nejen to se mohli návštěvníci dozvědět, pokud si udělali kvíz na Velikonoční tvořivé dílně, která proběhla na Bílou sobotu v kulturním sále lázní v Bělohradě. Za velké podpory Anenských slatinných lázní a Střední školy gastronomie a služeb Nová Paka ji uspořádalo Rodinné centrum Běloušek. Pobavily se tu děti ve věku od několika měsíců do plnoletosti, stranou ale nezůstali ani jejich rodiče. To když se třeba pokoušeli uplést pomlázku, a to hned několika různými způsoby. Překvapivě největší zájem měla děvčata, a pak také táťkové děti, kteří se chystali, že pomlázku hned v pondělí vyzkoušejí v praxi.

Trpělivé lektorky - maminky z rodinného centra Běloušek spolu s Radanou Beránkovou a dětmi zdobily vajíčka ubruskovou metodou či flitry v discostylu nebo

naopak přírodním způsobem například pomocí ovesných vloček, písku, máku či koření. Zabavily se přitom děti i rodiče. „Podívej, jaké mám hezké vajíčko“, hlásily čtyřletá Natálka a její pětiletá kamarádka Ema a hned přidaly taky nově naučenou koledu. Maminka Emy Romana se přitom na akci přiučila zkrášlování vajíček flitry.

Na hotová vajíčka si samy děti vyrobily a ozdobily košíček. Mohly se naučit také vyřezávat nožem vitamínové kreace z ovoce a zeleniny či malovat pod vedením žáků gastronomie centra perníčky. Čas přitom utíkal hodně rychle a děti se do velikonočních aktivit tak zabraly, že když se blížila čtvrtá hodina a velikonoční setkání mělo končit, v žádném případě to nechtěly připustit. A tak mnohé odcházely až o hodinu později. Komu vyhládlo, mohl díky svačince připravené Anenskými lázněmi načerpat další síly.

Při zdobení, malování vaječků či perníčků a pletení pomlázek se mohli návštěvníci, kterých bylo více než 260, zaposlouchat do klavírní hry pana Františka Jirky a prohlédnout si také jímavé kresby dětí,

dlouhodobě hospitalizovaných v hradecké nemocnici. „Jsem moc ráda, že jsem tady mohla být, naučila jsem se nové zdobení vajíček“, řkala jedenáctiletá Veronika z Liberce a její babička Jana Dlabolová chválila organizátory za výborný nápad uspořádat velikonoční dílnu.

Dobré nápady maminkám z rodinného centra Běloušek, Martině Jezberové, Drahomíře Tvrđíkové a Aleně Kuželové nechybějí. Přesvědčit se o tom mohou zájemci na dalších akcích. Jednou z nich je Pálení čarodějnic 30. 4., které se bude konat v pálení v Brtvi. Další informace o programu najdete na www.belousek.webnode.cz

(lev, vl)

Odhalení pamětní desky plk. Jaroslava Lišky

Uložení urny plk. Jaroslava Lišky na hřbitově ve Staré Pace

Děti Jaroslava Lišky - Steven, Anna a Richard

Projev starosty v Lázních Bělohradě

Dcera Jaroslava Lišky - Anna

Bělohradský ženský sbor

